Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.

Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз.

Нявыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не вяртаюцца.

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: [illegible]

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: ... За радок нанпарэлі пасярод тэксту 1 р. — к. За радок нанпарэлі перад тэкстам 1 р. 50 к. Сьпешныя на 50 проц. даражэй. Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. налогу.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: ... Беспрацоўн. і чырвонаармейцы за дакумант 15 ... За кожны дадатковы 5 ... Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах. АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

9 ГОД ВЫДАНЬНЯ. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 213 (2401) Субота, 15-га верасьня 1928 г.

Сёньня а 7-й гадз. увечары ў клюбе імя К. Маркса (вялікая заля) АДБУДЗЕЦЦА адчыненьне 3-й Сэсіі ЦВК БССР.

Парадак дню Сэсіі наступны:

1. Дзяржаўны бюджэт БССР на 1928-29 г. (Дакладчык ад СНК БССР тав. МІКУЛІЧ і садакладчык ад Бюджэт. Каміс. ЦВК БССР тав. КАЛНІН).
2. Даклад аб масавай працы саветаў. (Дакладчык т. ХАЦКЕВІЧ).
3. Даклад Народнага Камісарыяту Сацыяльнай Забясьпекі і садаклад Цэнтральнага Камітэту Сялянскіх Таварыстваў Узаемадапамогі. (Дакладчык тав. КАЛІНІН, садакладчык тав. ЖАРЫН).
4. Даклад і зацьверджаньне пастановы аб сыстэме народнае асьветы. (Дакладчык тав. БАЛІЦКІ).
5. Зацьверджаньне Палажэньня аб мясцовых фінансах БССР. (Дакладчык тав. БУНІН).
6. Інфармацыя аб ходзе будаўніцтва Асінастрою. (Дакладчыкі т. т. КАРП і АЛЕЙНІКАЎ).
7. Зацьверджаньне законаў, прынятых паміж II і III Сэсіямі ЦВК БССР. (Дакладчык тав. ХАЦКЕВІЧ).
8. Выкананьне бюджэту 1926-27 г. (Дакладчык ад СНК БССР т. МАТУС і садакладчык ад Бюджэтнай Камісіі ЦВК БССР т. КАЛНІН).
9. Зацьверджаньне Крымінальнага Кодэксу БССР. (Дакладчыкі т. т. СТАШЭЎСКІ і ГОХМАН).
10. Даклад камісіі па выданьні твораў ЛЕНІНА на беларускай мове. (Дакладчык тав. ІГНАТОЎСКІ).

Сакратар ЦВК БССР А. ХАЦКЕВІЧ.

Сёньня, 15-га верасьня, а 6-й гадз. увечары ў клюбе імя К. Маркса (вялікая заля) адбудзецца пасяджэньне фракцыі КП(б)Б 3-й Сэсіі ЦВК БССР.

Адказны Сакратар Фракцыі КП(б)Б
Прэзыдыуму ЦВК БССР А. ХАЦКЕВІЧ.

Апошняе папярэджаньне.

Газэта «Известия» ў перадавіцы «Последнее предупреждение» піша:

Не зважаючы на шэраг мер, ужытых у галіне рэарганізацыі хлебазагатоўчага апарату, [illegible]

у тых ці іншых пунктах, тым ці іншым арганізацыям.

Гэтыя перажыткі трэба рашуча і неадкладна зьнішчыць. [illegible]

Часовая пагоджанасьць між партыямі Ляпчава і Цанкова.

ВЕНА, 13-9. Пасьля нарад з [illegible]

Антыўрадавая змова ў Партугаліі.

ПАРЫЖ, 13-9. З Партугаліі паведамляюць, што там выкрыта змова проці ўраду, прычым у змоўшчыкаў, нібыта, знойдзена 36 бомб, 10 кілеграмаў дынаміту і іншыя выбуховыя рэчы.

Арыштавана 11 чалавек.

ТАЙНЫ СКЛАД ЗБРОІ Ў ЛІСАБОНЕ.

ПАРЫЖ, 12-9. Агенцтва Гавас паведамляе: улада Лісабону выкрыла склад выбуховых рэчаў і 36 бомбаў. У зьвязку з гэтым адбылося 11 арыштаў.

Ангельскія меншавікі нажываюць выбарчы капітал.

ЛЁНДАН, 13-9. Нацыянальная рада незалежнае рабочае партыі агаласіла заяву, у якой заклікае ўсе плыні ангельскага рабочага руху энэргічна пратэставаць проці надтрыманьня Кашэнданам прамовы Брыяна і дамагацца ажыцьцёвіць разброеньне. Далей, незалежная рабочая партыя патрабуе, каб ангельскі ўрад надаў практычны прыклад палітыкі разброеньня.

Урэшце заява зазначае, што незалежная рабочая партыя стаіць за ўсеагульнае разброеньне ўсіх краёў.

Рэпрэсіі проці югаслаўскіх камуністаў.

ВЕНА, 12-9. З Загрэбу паведамляюць, што арышты камуністаў ня спыняюцца па ўсёй Югаславіі.

Разьмяшчэньне французскае пазыкі ў Нямеччыне.

БЭРЛІН, 13-9. Парыскі карэспандэнт «Рэйніш Вэстфэліше Цэйтунг», спасылаючыся на асьведамленыя крыніцы, паведамляе, што ўпачатку гэтага тыдню даверанай асоба французскага ўраду мела ў Бэрліне перамовы з кіруючымі нямецкімі банкамі наконт таго, ці думае Нямеччына ўдзельнічаць у французскай пазыцы ў 6 міліярдаў, якую маркуецца выпусьціць у лістападзе, для адшкадаваньня жыхароў зруйнаваных у часе вайны абласьцей.

Водлуг слоў газэты, прадстаўнікі бэрлінскіх банкаў заявілі, што Нямеччына можа ўзяць удзел у пазыцы на суму ў адзін міліярд франкаў.

Грамадзкасьць Амэрыкі чакае зьмены ў савецка-амэрыканскіх адносінах.

НЕНАРМАЛЬНАСЬЦЬ І АБСУРДНАСЬЦЬ СУЧАСНАЕ „РАСЕЙСКАЕ“ ПАЛІТЫКІ БЕЛАГА ДОМУ ПРЫЗНАЕЦЦА ЎСЁЮ АМЭРЫКАНСКАЮ ПРЭСАЮ.

Нарада Келёга з Куліджам і Бора.

ВАШЫНГТОН, 13-9. Нарада Келёга з прэзыдэнтам Куліджам і старшынёю сэнацкае камісіі па замежных справах сэнатарам Бора ажывіла абмеркаваньне ў друку савецка-амэрыканскіх дачыненьняў. Увесь друк прарочыць, што пры абмеркаваньні ўхвалы пакту Келёга ў сэнаце адбудзецца дыскусія і аб амэрыканска-савецкіх адносінах.

Як паведамляюць, на нарадзе Келёга, Куліджа і Бора пытаньне аб адносінах з СССР таксама закраналася. Аднак, Бора адмаўляецца паведаміць якія-небудзь падрабязнасьці гэтага абмеркаваньня.

У гутарцы з прадстаўнікамі друку Бора заявіў, што яго погляд на прызнаньне СССР застаецца ранейшым, і што ён «зусім задаволен сучасным становішчам».

На падставе гэтае заявы некаторыя вашынгтонскія карэспандэнты лічаць магчымым заяўляць, што Бора прыраўнівае зацьверджаньне пакту Келёга сэнатам да прызнаньня СССР дэ-факто Амэрыкаю.

Далейшая гульня ў „няпрызнаньне“?

У процівагу гэтаму дзяржаўны дэпартамант паўторна падкрэсьлівае ў сваіх заявах, што зацьверджаньне пакту Келёга Амэрыкаю ня будзе азначаць прызнаньня СССР. Дзяржаўны дэпартамант у сваіх паведамленьнях падкрэсьлівае, што Злучаныя Штаты і СССР у мінулым падпісалі ўжо адначасна міжнародную ўнітарную канвэнцыю, аднак, абышлося бяз прызнаньня. Дзяржаўны дэпартамент напамінае, што пры зацьверджаньні гэтае канвэнцыі ў сэнаце была зроблена агаворка, у якой падкрэсьлівалася, што подпіс Злучаных Штатаў на канвэнцыі не азначае прызнаньня Амэрыкаю няпрызнаных ёю ўдзельнікаў канвэнцыі. Такая-ж агаворка можа быць ухвалена і пры зацьверджаньні пакту Келёга.

Бора, аднак, заўважае, што сэнат зацьвердзіць пакт без агаворак.

Бора таемна маўчыць.

ВАШЫНГТОН, 13-9. Келёг адмовіўся даць тлумачэньні наконт паведамленьняў сёнешняга друку, у якіх выказваецца погляд Бора на сувязь між удзелам СССР у пакце Келёга і прызнаньнем СССР Амэрыкаю. Келёг адмовіўся адказаць на запытаньне, ці застаюцца яго погляды на прызнаньне СССР ранейшымі, ці яны зьмяняліся.

СЭНАТАР ТОМАС ПАТРАБУЕ ПРЫЗНАЦЬ СССР.

У АМЭРЫЦЫ ПАНУЕ АТМАСФЭРА ПРЫГНЕЧАНЬНЯ, ЯКАЯ НАПАМІНАЕ ЎМОВЫ ЦАРСКАЕ РАСЕІ.

ВАШЫНГТОН, 13-9. Амэрыканскі сэнатар Томас, які нядаўна вярнуўся з СССР, заявіў карэспандэнту ТАСС, што ён стаіць за неадкладнае прызнаньне СССР Злучанымі Штатамі.

Разам з тым, Томас выказаў небясьпеку, што Злучаныя Штаты знаходзяцца на шляху да фашысцкае дыктатуры, якая мае сваёю асноваю канцэнтрацыю капіталу. На яго думку, гэта стварае атмасфэру прыгнечаньня, якая напамінае ўмовы, існаваўшыя ў царскай Расеі. Разам з тым гэта прымушае народ зруйнаваць гэтыя ўмовы такім самым парадкам, як расейцы скінулі царызм.

Томас—сябра дэмакратычнае партыі.

Нездаволеньне прамоваю Брыяна.

НЬЮ-ЁРК, 13-9. Уся амэрыканская прэса востра крытыкуе апошнюю прамову Брыяна на пленуме Лігі Нацый за яе антынямецкі тон.

ЯПОНІЯ ГАСПАДАРЫЦЬ У ШАНДУНІ.

УНІВЭРСЫТЭТ У ЦЫНДАО АБЕРНУТ У КАЗАРМЫ.

ШАНХАЙ, 13-9. [illegible]

СПРОБА ЯПОНСКАГА НАХАБСТВА НА СУД НАД ГРАМАДЗЯНАМІ СССР.

ПЕКІН, 13-9. [illegible]

КАНФІСКАЦЫЯ ЯПОНСКАГА ПАРАХОДУ НАНКІНЦАМІ.

ШАНХАЙ, 12-9. Агенцтва Рэйтэра [illegible] ...ган, які не зьяўляецца угаворным портам (г. зн. портам, у які чужаземныя параходы ня маюць права заходзіць).

ЦІКАВАСЬЦЬ АМЭРЫКІ ДА СТАНОВІШЧА МАНЧЖУРЫІ.

ХАРБІН, 13-9. Амэрыканскі консул у Мукдэне выехаў у Карэю на спатканьне з пасланьнікам Злучаных Штатаў у Кітаі, які знаходзіцца на адным з курортаў Карэі. Туды-ж выехаў амэрыканскі консул у Дайрэне. Гандлёвы аташэ місіі Злучаных Штатаў у Пекіне прабыў нядаўна ў Харбіне тыдзень і знаёміўся з становішчам у Манчжурыі.

МАСАВЫЯ АРЫШТЫ У ЛАТВІІ.

РЫГА. Гэтымі днямі арыштавана блізка 15-ці чалавек, [illegible]

У ПОЛЬШЧЫ.

Расейскія манархісты выехалі з Польшчы.

[illegible]

«БУНТ» ВЫСЫЛАЕМЫХ БЕЛАГВАРДЗЕЙЦАЎ.

ВАРШАВА, 12-9. [illegible]

Высланьне беларусаў з астрогу.

[illegible]

Крадзеж 30 тысяч злотых.

[illegible]

Крадзеж 40 тысяч.

Касір беластоцкай чыгуначнай касы К. Гілеўскі скраў з касы 40 тысяч злотых і ўцёк. Пошукі паліцыі не далі да гэтай пары рэзультатаў.

Прапаў лётчык.

З цэнтральнай школы пілётаў у Быдгошчы вылецеў 6 верасьня г. г. лётчык Яраслаў Цэлёвіч. Да апошняга часу аб ім няма ніякіх вестак. Магчыма, што ён упаў дзе-небудзь у лесе, або на нямецкай тэрыторыі. Паліцыя шукае яго.

У ЛІТВЕ.

Замах на літоўскага ваеннага міністра?

«Курер Віл.» (№ 206) паведамляе, [illegible] бомбу, на якім праяжджалі ген. Даўконтас і палкоўнік Плечкайціс.

Бомба не разарвалася. Замахоўцы ня злоўлены.

Літоўскія пагрозы.

8 верасьня ў Коўні адбыўся зьезд 6. вайсковай літоўскай арміі. На гэтым зьезьдзе палк. Плехавічыус сказаў прамову, у якой, як піша „Слово“ (№ 208), «кідаў па адрасу Польшчы правакацыйныя абвінавачаньні і прасіў бога, каб ён памог маладой літоўскай арміі выгнаць з Вільні палякаў».

„А гэтыя ўпартыя ўсё сваё!“...

Пад такім загалоўкам зьмяшчае «Слово» (№ 208) тэлеграму аб прамове прэзыдэнта Літвы Сьмятоны, якую ён сказаў у часе выпуску афіцэраў з вайсковай школы. У прамове гэтай ён адзначыў, што «Літва ніколі не зрачэцца тых земель, якія ёй належаць. Незалежнасьць Літвы будзе толькі тады зусім поўнай, калі сталіца Літвы будзе ў Вільні».

Арышт палякаў.

Па загаду літоўскай адміністрацыі 6 верасьня г. г. арыштаваны ўласьнік маёнтку Патроўшчына Цесьляк і кіраўнік таго-ж маёнтку Кавальскі. Улада абвінавачвае арыштаваных у тым, што ў 1920 годзе ў часе іх службы ў польскім войску яны расстралялі ў Сувалках літоўскі патруль з чатырох салдатаў.

Забойства абшарніка—паляка.

Уначы з 5 на 6 верасьня г. г. члены літоўскай арганізацыі „Жалезны Воўк“ зрабілі збройны напад на абшарніка—паляка З. Павінскага, уласьніка маёнтку Парэчча Павінскага і двух яго сыноў забілі. Апрача таго забралі грошы, розныя рэчы і коней.

Стычка на баўгара-румынскай мяжы.

ВЕНА, 8-9. Як паведамляюць з Бухарэсту, салдаты баўгарскае прымежнае варты пачалі страляніну па прымежнай вёсцы Туркшмэль у Дабруджы. Абстрэл вёскі цягнуўся блізка гадзіны і выклікаў перапуд сярод жыхарства. Румынская прымежная варта ў свой чарод распачала страляніну па баўгарскіх прыграніччыках; толькі пасьля гэтага баўгарскія салдаты спынілі страляніну.

Фінляндыя пачынае „разброеньне“.

ГЕЛЬСІНГФОРС, 13-9. У Англіі спушчан на ваду першы з заказаных фінляндыяй міна-носцаў.

ЖЭНЕЎСКІ ТОРГ АБ РЭЙНЕ.

Вынікі 2-е нарады.

ЧАСОВЫ АД'ЕЗД БРЫЯНА Ў ПАРЫЖ.

ЖЭНЕВА, 13-9. Сёньня адбылася другая нарада 5-ці дзяржаў па пытаньні аб эвакуацыі Рэйнскае вобласьці, пасьля якое Брыян выехаў у Парыж для ўдзелу ў пасяджэньні рады міністраў.

У нядзелю, як вернецца Брыян, адбудзецца трэцяя нарада.

Хоць удзельнікі нарады і заяўляюць, што ў сёнешнім пасяджэньні быў дасягнуты некаторы адносны посьпех, аднак, адсутнасьць вестак не дае магчымасьці судзіць аб гэтым.

Мюльлер здае пазіцыі.

БЭРЛІН, 13-9. Хоць нямецкае паведамленьне аб нарадзе 5-ці дзяржаў заяўляе, што погляд нямецкага ўраду застаецца пязьменным, аднак, нямецкія палітычныя колы заяўляюць, што ў пазіцыі нямецкае дэлегацыі ёсьць зрух, і што дасягнута згода аб абмеркаваньні рэпарацыйнае праблемы, пакінуўшы ў баку пытаньне аб эвакуацыі (як вядома, Нямеччына дамагалася ў першую чаргу абмеркаваць пытаньне аб эвакуацыі).

Няспрыяючыя ўмовы працы „Красіна“.

НАМЕЧАНЫ МАРШРУТ ЭКСПЭДЫЦЫІ КРАСІНА.—ЭКСПЭДЫЦЫЯ ЗРОБІЦЬ УСЁ МАГЧЫМАЕ, КАБ ВЫКАНАЦЬ УЗЯТЫ НА СЯБЕ АБАВЯЗАК.

ЛЁДАКОЛ «КРАСІН», 12-9. У гутарцы са спэцыяльным карэспандэнтам ТАСС прафэсар Самайловіч заявіў: „Другі паход лёдаколу „Красін“ адбываецца пры вельмі цяжкіх мэтэоролёгічных умовах, якія асабліва моцна адбіваюцца на магчымасьці выкарыстаць наш гідрасамалёт. Аднак, для нас важны ня толькі кожны дзень, але і кожная гадзіна. Таму мы ня можам чакаць ранейшага спрыяючага надвор'я для палёту. Мы павінны абавязкова пайсьці наперад на лёдаколе. Зараз, параіўшыся з Чухноўскім, Арасам і Эгге, я загадаў пагрузіць гідраплян на параход. Каманда павінна будзе працаваць удзень і ўночы, бо пагрузіць такі буйны самалёт пры адсутнасьці на судне ўздымных кранаў надзвычайна цяжка. Даводзіцца будаваць плыт на бочках, а тады рабіць спэцыяльны памост. Я ўпэўнен, што наша каманда выканае гэтую цяжкую задачу“.

„Куды мы пойдзем на „Красіне“,—казаў далей Самойлавіч.

„Наша задача—аглядзець як мага большы лік лёдавых палёў у раёне катастрофы. Але з прычыны таго, што ў раёне 7 выспаў і мысу Ля-Сьміт зараз чыстая вада, дык мы пойдзем ад паўночнага мысу проста на поўнач да кромкі лёду і потым па лёдзе пойдзем да раёну катастрофы. Не зважаючы на ўсе цяжкасьці, якія яшчэ больш павялічваюцца позьнім часам, наша энэргія ні на хвіліну не паслабляецца і мы зробім усё залежнае ад нашых сіл“.

НЯМЕЧЧЫНА У ТУПІКУ.

Сэсія савету Лігі Нацый не абцяжала сваёй абвесткі вялікай колькасьцю пытаньняў, але і па двох асноўных пытаньнях—разброеньне і польска-літоўскі канфлікт—сэсія не дала ніякіх вынікаў.

Ня большы посьпех мелі і адначасовыя з пасяджэньнямі савету Лігі перагаворы паміж Мюльлерам і прадстаўнікамі былой Антанты. Перагаворы гэтыя вяліся адносна аднаго з найбольш балючых пытаньняў нямецкай замежнай палітыкі—ачышчэньня саюзным войскам рэйнскіх вобласьцяў. Сучасны нямецкі прэм'ер сацыял-дэмакрат Мюльлер паставіў сабе задачай дамагчыся якіх-небудзь посьпехаў у вырашэньні гэтай праблемы і **гэтым самым вывесьці нямецкую замежную палітыку з тупіку і адначасова нажыць капітал для нямецкай сацыял-дэмакратыі і ідэі кааліцыйнага ўраду.**

Мюльлер згодзен быў на ўсё, што прапанаваў яму Брыян. Ён гаварыў у паасобку з кожным прадстаўніком дзяржаў-пераможніц, згаджаўся на канфэрэнцыю ўсіх зацікаўленых у пытаньні дзяржаў; старанна наведваў жэнеўскіх дэлегатаў; але зрушыць справу з месца яму не ўдалося, бо Францыя, пры маўклівым надтрыманьні Англіі, катэгарычна адмовілася ставіць пытаньне аб ачышчэньні рэйнскіх вобласьцяў бяз вельмі сур'ёзных і ў сучасны момант непасільных кампэнсацый з боку Нямеччыны ў галіне рэпарацыйных плацяжоў. Мюльлер згаджаўся і на такія перагаворы, але ўжо не спадзяючыся дасягнуць якіх-небудзь добрых для сябе вынікаў, а толькі для стварэньня хоць-бы ілюзіі частковага посьпеху.

Правал перагавораў канчаткова выяўляе тупік, да якога ішла нямецкая замежная палітыка з часу Туары і Лёкарно. Заходняя арыентацыя правалілася. Аб'яднаныя англа-французы ня бачаць неабходнасьці ў падачках і без таго паслухмянай Нямеччыны. Ніякая сацыял-дэмакратычная спрытнасьць слова ня дасьць магчымасьці зараз Мюльлеру ўпэўніць нямецкае насяленьне ў тым, што можна чагосьці яшчэ чакаць ад далейшай арыентацыі на захад.

Італьянскія фашысцкія газэты, раззлаваныя англа-французскай згодай, сьцьвярджаючы правал перагавораў, ужо прапануюць Нямеччыне новы шлях—арыентацыі на Італію і сярэдня-эўрапейскія і балканскія дзяржавы, зьвязаныя ў сучасны момант з Італіяй.

Няма патрэбы гаварыць, што італьянская арыентацыя Нямеччыны мала праўдападобна. Паміж Рымам і Бэрлінам стаіць шмат нацыянальна-палітычных пытаньняў, але, нават і вырашыўшы іх, нямецка-італьянская прыязьнь ня выведзе нямецкага народу з тупіку.

Бясспрэчна, што правал жэнеўскіх перагавораў хутчэй усяго прывядзе да павялічэньня ў Нямеччыне ліку прыхільнікаў адзіна разумнае ўсходняе арыентацыі Нямеччыны, што яшчэ больш узмацніць магчымасьці савецка-нямецкага эканамічнага збліжэньня, вельмі важнага і карыснага для абодвых бакоў.

У Саюзе ССР.

ЧЫРВОНЫ КІЕЎ ЗДОЛЬНЫ АБАРАНІЦЦА АД ВОРАГА.

ШТО ПАКАЗАЛІ КІЕЎСКІЯ МАНЭЎРЫ.

КІЕЎ, 13-9. Начальнік службы проціпаветранае абароны галоўнага кіраўніцтва манэўрамі Мядзьведзеў у гутарцы з супрацоўнікам РАТАУ аб выніках апошніх паветрана-хімічных «наскокаў» на Кіеў зазначыў: «Можна напэўна сказаць, што манэўры прайшлі гладка і выявілі, што ў сучасны момант мы маем у Кіеве згуртаваную арганізацыю, якая гарантуе нам на выпадак вайны надзейную абарону».

ТАВ. ВАРАШЫЛАЎ НА МАНЭЎРАХ.

КІЕЎ, 12-9. Варашылаў разам з галоўным кіраўніцтвам манэўраў прыехаў ва ўправу пасыўнае паветранае абароны. Тав. Варашылаў знаёміўся з надрыхтоўчаю працаю ў галіне паветранае абароны гораду. Потым Варашылаў аб'яжджаў асобныя раёны гораду, якія былі аб'ектам наскоку.

Пэрспэктывы прамысловасьці ў 1928-29 годзе.

МАСКВА, 13-9. Прэзыдыум ВСНГ СССР заслухаў даклад Касіёра аб кантрольных лічбах прамысловасьці СССР на 1928-29 год.

З дакладу відаць, што валавая прадукцыя прамысловасьці СССР узрасьце ў 1928-29 г. на 20,1 проц. Лік рабочых павялічыцца на 5,1 проц., а прадукцыйнасьць працы—на 15 проц. **Капітальныя затраты прамысловасьці дасягнуць 2110 міліёнаў рублёў.** *Чысты прыбытак складзе 1152 міліёны рублёў.*

Падсумоўваючы вывады з спрэчак, т. Куйбышаў адзначыў, што пры ўсёй патрэбе павялічыць фінансаваньне прамысловасьці, нельга перацяжарваць дзяржаўны бюджэт яе патрэбамі, адрываючы сродкі ад іншых галін народнае гаспадаркі. Тав. Куйбышаў лічыць магчымым зьменшыць намечанае кантрольнымі лічбамі фінансаваньне прамысловасьці з дзяржаўнага бюджэту ў разьмеры 1 міліярду 300 рублёў ня меней, чымся на 200 міліёнаў рублёў. Гэта, аднак, не павінна выклікаць зьніжэньня капітальных затрат прамысловасьці, бо можа затрымаць тэмп яе далейшага разьвіцьця. Вызваліўшы дзяржаўны бюджэт ад гэтых 200 міліёнаў рублёў, прамысловасьць павінна перакласьці іх на свае ўнутраныя сродкі, павінна напрудзіць усе магчымасьці, каб пакрыць гэтую суму.

Прэзыдыум ВСНГ СССР зацьвердзіў у асноўным пададзены яму матар'ял па кантрольных лічбах і накіраваў яго ў дзяржаўную плянавую камісію.

ПОСЬПЕХ II ПАЗЫКІ ІНДУСТРЫЯЛІЗАЦЫІ

УЖО РЭАЛІЗАВАНА НА 230 МІЛІЁНАЎ РУБЛЁЎ.

МАСКВА, 13-9. [illegible] ...піскаю рабочых і служачых пакуль-што складае 60 проц.

ЛЕНІНГРАД ВЫКАНАЎ ЗАДАНЬНЕ ЗВЫШ НАМЕЧАНАГА.

[illegible]

Ход хлебазагатовак.

МАСКВА. Другая верасьнёўская пяцідзёнка загатовак Саюзхлеба, апрач Казахстану, дала рост загатовак на 37,8 проц. [illegible]

САМАЛЁТ „СОВЕТСКИЙ СЕВЕР“ НЕ АДШУКАНЫ.

МАСКВА, 13-9. [illegible] ...даецца з начальніка экспэдыцыі т. Красінскага, лётнікаў Валынскага, Кашалёва і Радзевіча і мэханіка Барысенкі. Адчыняючы пасяджэньне т. Уншліхт зазначыў, што хоць яшчэ няма ніякіх падстаў непакоіцца за лёс экспэдыцыі і думаць пра катастрофу, аднак, ня шкодзіць ужыць некаторыя захады да адшуканьня самалёту.

Прэзыдыум ТДА-Авіяхіму СССР зацьвердзіў усе намечаныя мерапрыемствы і склаў спэцыяльную камісію па выратаваньні самалёту «Советский Север». Старшынёю гэтае камісіі абраны т. І. Р. Гроза.

Рацыяналізацыя грузавых перавозак.

ІВАНАВА-ВАЗЬНЯСЕНСК, 13-9. [illegible] ...з пабудоваю каляіны—кошт перавозкі тоны грузу зьнізіўся да 56 кап.—1 р. 58 к. пры кошце гужавое і аўтамабільнае перавозкі тоны ў 2 руб. 50 к.—3 р. 50 к.

Зараз грузазварот каляіны абмяжоўваецца 80 вагонамі ў суткі, а ў другой палове будучага году, калі будзе разгорнута праца новых фабрык, ён узрасьце да 200 вагонаў у суткі. Затрачаныя на каляіну 1702 тысячы руб. зьвернуцца праз 7 гадоў, а калі ўзяць пад увагу выгоды, якія атрымае прамысловасьць, дык каляіна поўнасьцю акупіць сабе ўжо праз 2-3 гады.

Няшчасьце з-за нядбайнасьці.

АРЦЁМАЎСК, 11-IX. Скончана расьследваньне прычын катастрофы на гарлоўскай капальні «Мария». Выявілася, што абвал, які здарыўся ўначы перад 16-га жніўня, зьявіўся вынікам недапусьцімае нядбайнасьці горнага нагляду гэтае капальні. Неўзабаве перад катастрофаю з-за дрэннае вэнтыляцыі задыхнуўся рабочы. Напярэдадні абвалу, ад якога загінула 4 рабочых, здарылася два абвалы на вучастках апошняга і сярэдняга ўступаў. Рабочыя папераджалі аб магчымасьці паўторнасьці абвалу, аднак, захадаў ніякіх ня было ўжыта, і здобыч рабіўся пры яўна небясьпечных умовах.

Вінаватыя ў катастрофе прыцягваюцца да адказнасьці. Адназуленчая праца хутка скончыцца.

Прыём для чужаземных гасьцей у „ВОКС“е“.

МАСКВА, 14-9. Усесаюзнае таварыства культурнае сувязі з заграніцаю наладзіла прыём для чужаземцаў, якія прыехалі ў Маскву на сьвяткаваньне юбілею Талстога. На прыёме прысутнічала шмат чужаземцаў, у тым ліку пісьменьнікі Цвэйг і Кельлерман, прафэсар расейскае літаратуры Сафійскага унівэрсытэту Наборы, а таксама нарком асьветы т. Луначарскі

Аб падрыхтоўцы да загатоўчай кампаніі.

Рэзалюцыя Пленуму ЦК КП(б)Б.

Заслухаўшы даклад т. Адамайціса аб падрыхтоўцы да загатоўчай кампаніі, Пленум ЦК КП(б)Б канстатуе, што:

а) Гаспадарчая кан'юнктура Савецкага Саюзу, пры якой мы ўступаем у новы загатоўчы год, характарызуецца спрыяючым становішчам ураджаю ў большасьці раёнаў СССР, што дасьць наогул павялічэньне валавага збору зерневых культур. Адначасова з гэтымі спрыяючымі паказальнікамі маецца шэраг своеасабістых цяжкасьцяй — спазьненьне ўборкі ўраджаю, няспрыяючае геаграфічнае разьмяшчэньне ўраджаю: павышэньне ўраджаю ва ўсходніх раёнах і паніжэньне ў паўночных раёнах СССР (Украіна і Паўночны Каўказ), павялічэньне збору яравых культур пры адначасовым скарачэньні азімых.

Пэрспэктывы хлебазагатоўчай кан'юнктуры ў БССР будуць знаходзіцца над уплывам: 1) асаблівасьцяў ураджаю СССР, якія ў поўнай меры адаб'юцца на хлебным рынку БССР, як спажывецкай паласы; 2) няпоўнага яшчэ зьнішчэньня напружанасьці хлебнага рынку; 3) сярэдняга ўраджаю хлябоў, які вызначыўся ў БССР на ўзроўні мінулага году.

б) Пры агульным задавальняючым выкананьні плянаў за 1927-28 г. па сыравіне і экспарту зусім нездавальняюча быў выканан плян загатовак лёну-валакна і лёну-насеньня. Крызіс лёна-загатовак зьявіўся часткова з прычыны невыстарчальнай працы загатоўчага і рэгулюючага апарату ў пачатку кампаніі, неадпаведнымі суадносінамі цэн на лён і іншыя культуры і, галоўным чынам, рэзкім падзеньнем ураджайнасьці лёну, тэхнічнай апрацоўкай валакна і ўзростам асяданьня яго ў сялянскай гаспадарцы.

Ня гледзячы на значнае пашырэньне пасяўной плошчы пад лён супроць 1916 г., ураджай лёну складаў у 1927-28 г. ня больш 60 проц., і таварны выхад яго значна паменшыўся супроць даваеннай нормы.

Зьніжэньне ўраджайнасьці лёну грунтуецца на нізкім узроўні сельска-гаспадарчай вытворчасьці, невыстарчальным правядзеньні агрыкультурных мерапрыемстваў, галоўным чынам, штучнага ўгнаеньня, недастатковым ужываньні чыстагатунковага насеньня.

Улічваючы важнасьць правядзеньня загатовак, асабліва хлеба і лёну, пленум ЦК КП(б)Б ставіць перад усімі [illegible]

1. [illegible] адміністраваньня.

2. Адзначыць, што на падставе дырэктыў лютаўскага і майскага Пленумаў ЦК КП(б)Б акруговыя партарганізацыі праводзяць значную работу па аздараўленьню і ўмацненьню партыйнай праслойкі загатоўчых апаратаў. Аднак, гэта работа яшчэ далёка ня скончана; таму Пленум ЦК абавязвае партыйныя і асабліва цэнтральныя загатоўчыя арганізацыі праводзіць далейшае сыстэматычнае ўмацненьне загатоўчых апаратаў, прыцягваючы нават моцных працаўнікоў за кошт іншых арганізацый, у прыватнасьці, высоўваючы на гэту працу рабочых з прадпрыемстваў. У асаблівасьці дабіцца падняцьця кваліфікацыі апарату. З гэтай мэтай у складзе загатоўчых арганізацый пашырыць кадр вучняў-практыкантаў, сартыроўшчыкаў і прыёмшчыкаў па сыравіне і экспарту, практыкуючы пасылку лепшых з іх у СССР і за межы для падняцьця кваліфікацыі.

3. Пленум ЦК КП(б)Б зварочвае моцную ўвагу ўсіх партарганізацый, рэгулюючых і загатоўчых органаў на асаблівае значэньне выкананьня пляну загатовак сыравіны і забясьпечаньня вытворчасьці (сыўрсыравіна, лёнанасеньне, бульба, пшаніца і інш.). Аднachасова з гэтым Пленум лічыць праблему падняцьця ільнаводства сур'ёзнай задачай гаспадарчай палітыкі БССР і даручае Бюро ЦК распрацаваць шэраг мерапрыемстваў у гэтай галіне; у прыватнасьці прадугледзець: а) правядзеньне павышэньня цэн на лён, даручыўшы Наркамгандлю ў тыднёвы тэрмін вызначыць размер павышэньня; б) фарсіраваньне землеўпарадкаваньня ў ільнаводных раёнах; в) узмацненьне агрыкультурных мерапрыемстваў і пашырэньне тэхнічнай апрацоўкі, а таксама ўзмацненьне дастаўкі штучнага ўгнаеньня і гатунковага насеньня ільнаводных раёнаў.

Пленум даручае распрацаваць пытаньне аб пашырэньні і палепшаньні практыкі кантрактацыі, павялічэньне плошчы ўжо кантрактуемых культур, а таксама і ахоп новых відаў сыравіны (бэконныя сьвіньні, экспартная сыравіна). Неабходна зьвярнуць асаблівую ўвагу мясцовых органаў, у першую чаргу сельска-гаспадарчай каапэрацыі, на неабходнасьць своечасовай і дакладнай падрыхтоўкі да рэалізацыі вясеньніх кантрактаў, не дапушчаючы паўтарэньня памылак мінулага году (пропуск тэрміну, вялікі процант невыкананьня кантракту і інш.).

4. Улічваючы асаблівае значэньне пашырэньня заменжнага гандлю, Пленум ЦК КП(б)Б прапануе ўсім партыйным, каапэрацыйным і дзяржаўным арганізацыям разгарнуць працу па загатоўках для экспарту, у прыватнасьці, абавязаць Дзяржгандаль і каапэрацыю (асабліва яе нізавыя зьвеньні), максымальна прыцягнуць для гэтых мэтаў усялякія новыя віды сыравіны (гароднiна, ягады, садавіна, прадукты птушніцтва і інш.). [illegible]

5. [illegible] арганізацый, а таксама і для ўсіх выканаўчых камітэтаў. Загатоўчыя арганізацыі і акругі павінны, у сваю чаргу, неадкладна ўскладзеныя на іх пляны разьмеркаваць і давесьці да асобных загатоўчых адзінак (нізавыя каапэратывы, загатоўчыя пункты).

6. Умацніць дысцыпліну апарату каапэрацыйных сыстэм, у прыватнасьці, сярэдзінных і нізавых зьвеньняў. Усе распараджэньні і дырэктывы каапэрацыйных цэнтраў у галіне загатовак (колькасьць, тэрмін) і снабжэньня падлягаюць неадкладнаму правядзеньню ў жыцьцё. У мэтах больш пасьпяховага выкананьня ўстаноўленых гадавых плянаў апошнія абавязкова абмяркоўваюць на сходах упаўнаважаных і пайшчыкаў нізавой каапэрацыйнай сеткі, а таксама на сходах каапэрацыйнага актыву.

7. Дзеля поўнай узгодненасьці работы загатоўчых арганізацый (дзяржаўных і каапэрацыйных) і пасьпяховага выкананьня загатовак, Пленум ЦК КП(б)Б абавязвае як рэгулюючыя і загатоўчыя арганізацыі, так і мясцовыя органы рашуча змагацца са скажэньнямі загатоўчай палітыкі—канкурэнцыяй, ажыятажам, парушэньнем цэн, пераплатамі, няправільнымі мэтадамі прыняцьця прадуктаў ад сялян і г. д.

Даручыць Наркамгандлю канчаткова ўстанавіць кантынгент асобных загатоўцаў па асобных відах загатовак і загатоўчую сетку.

8. Улічваючы, што натуральны памольны збор на млынох займае вялікае месца ў агульным хлебазагатоўчым пляне (да 50 проц.), Пленум ЦК КП(б)Б абавязвае мясцовыя органы і загатоўчыя арганізацыі зьвярнуць асаблівую ўвагу на правільную пастаноўку правядзеньня гэтага збору, у прыватнасьці, устанавіць неабходны кантроль і правільны ўлік.

Даручыць Наркамгандлю ў 2-тыднёвы тэрмін распрацаваць парадак пасканалага ўліку і ўзіманьня памольнага збору.

Хлеб, які паступае ад памольнага збору, у першую чаргу зварочваецца ў фонд снабжэньня рабочых і сялянскай беднаты—пераважна свайго раёну.

9. Улічваючы спазьненьне збору ўраджаю ў шэрагу вытворчых раёнаў СССР і перамяшчэньне ўраджаю на ўсход, дзякуючы чаму можа часткова спазьніцца прыбыцьцё завознага хлеба ў БССР у першыя месяцы загатоўчай кампаніі (верасень-кастрычнік) і ў мэтах недапушчэньня перабояў у снабжэньні ў гэтыя месяцы рабочага насельніцтва, абавязаць загатоўцаў, рэгулюючыя органы і мясцовыя арганізацыі ўзмацніць асабліва ў гэты час мясцовыя загатоўкі з новага ўраджаю, у прыватнасьці, абавязаць саўгасы і калгасы ў першую чаргу (у верасьні-кастрычніку) здаць увесь свой таварны хлеб і іншыя прадукты выключна каапэрацыйным і дзяржаўным арганізацыям.

10. Улічваючы значную напружанасьць з прамтаварамі, абавязаць рэгулюючыя органы і каапэрацыю арганізаваць своечасовы завоз прамтавараў у раёны загатовак хлеба і сыравіны, у прыватнасьці, абавязаць беларускую прамысловасьць узмацніць выпрацоўку прамтавараў і забясьпечаньне імі мясцовага рынку.

У сувязі з увядзеньнем новых мэтадаў разьмеркаваньня прамтавараў, якія ўзмацняюць ролю спажывецкай каапэрацыі ў гэтай справе, Пленум ЦК КП(б)Б абавязвае Белкаапсаюз і акруговыя саюзы праводзіць своечасовае і правільнае снабжэньне прамтаварамі насельніцтва.

11. Надаючы асаблівую важнасьць майскай пастанове Пленуму ЦК КП(б)Б аб стварэньні спэцыяльнага фонду прамтавараў, як неабходнага мерапрыемства для пасьпяховага правядзеньня загатовак, ускласьці адказнасьць на Наркамгандаль, ВСНГБ і каапэрацыйныя арганізацыі за своечасовае выкананьне памянёнай пастановы.

11. Дзеля недапушчэньня меўшых месца ў мінулым годзе неравыдаткаваньня хлеба ў першай палове году і перабояў у дастаўцы яго насельніцтву ў другой палове,—Пленум ЦК КП(б)Б лічыць неабходным праводзіць эканомнае і ашчаднае выдаткаваньне хлеба і абавязвае Наркамгандаль, асноўных загатоўцаў і партарганізацыі: а) не дапушчаць неравыдаткаваньня звыш вызначанай нормы; б) пашырыць і якасна палепшыць пастаноўку хлебапячэньня, паскорыць сканчэньне пачатых пабудовай хлебазаводаў; в) стварыць фонд чыстагатунковага насеньня для аказаньня насеннай дапамогі; г) стварыць хлебны дзяржаўны рэзэрвны фонд у размеры 1 млн. пуд.; д) абавязаць Наркамгандаль своечасова снабжаць хлебам ільнаводныя раёны.

Маючы на ўвазе значную страту хлебапрадуктаў па самагонакурэньні, абавязаць Народны Камісарыят Унутраных Спраў, акрвыканкомы, райвыканкомы, з прыцягненьнем сельсаветаў, узмоцніць сыстэматычную барацьбу з гэтым, прыцягваючы да судовай адказнасьці як вінаватых у самагонакурэньні, так і працаўнікоў устаноў, выяўляючых нядбайныя адносіны да барацьбы з самагонакурэньнем.

13. Пленум ЦК КП(б)Б абавязвае ПКФ, Белсельбанк, каапэрацыю і мясцовыя органы зьвярнуць асаблівую ўвагу на своечасовае выкананьне грашовых паступленьняў у вызначаныя тэрміны па сельска-гаспадарчаму падатку, страхавых узносах, запазычанасьці па сельска-гаспадарчаму крэдыту і па каапэрацыйных паявых узносах.

Улічваючы асабліва вялікае значэньне пазыкі індустрыялізацыі для разьвіцьця прамысловасьці і сельскай гаспадаркі, абавязаць мясцовыя органы правесьці шырокую кампанію за распаўсюджваньне пазыкі індустрыялізацыі ў сельскіх мясцовасьцях.

Пленум даручае Бюро ЦК КП(б)Б у працягу 2-х тыдняў заслухаць спэцыяльны даклад аб становішчы снабжэньня рабочых прадуктамі і ўжыць неабходныя меры для палепшаньня гэтага снабжэньня.

14. Даручыць партыйным арганізацыям стварыць навакол загатовак шырокую грамадзкую думку ўсіх партыйных, савецкіх і прафэсыянальных арганізацый, асабліва сярод асноўных пластоў насельніцтва, для чаго разгарнуць растлумачальную агітацыйную працу праз органы друку і непасрэднай пасылкай прадстаўнікоў на месцы. Уся гэта праца павінна насіць ня ўдарны, а сыстэматычны характар на працягу ўсяго загатоўчага перыяду.

Пленум ЦК КП(б)Б зварочвае асаблівую ўвагу ўсіх партыйных арганізацый на неабходнасьць рэгулярнай праверкі выкананьня загатоўчымі арганізацыямі плянаў загатовак.

Члены ЦВК БССР на Асінастроі.

(Ад уласнага карэспандэнта).

Мітынг у Воршы.

Экскурсія членаў ЦВК БССР позьняй ноччу 12 верасьня была спаткана працоўнымі гораду Воршы.

Тав. Баліцкі, вітаючы працоўных Аршаншчыны ад імя ўраду БССР, [illegible] —гаварыў т. Баліцкі.

На мітынгу выступаў былы старшыня Аршанскага АВК т. Амбражунас, які выказаў надзеі аб пабудове [illegible] давана своечасова.

З прывітаньнямі выступалі: ад чыгуначнікаў т. т. Сянькоўскі, ад імя Аршанскага камсамолу тав. Барончанка.

На Асінастроі.

Раніцой 13 верасьня экскурсія прыехала на станцыю Хлюсьціна, адкуль далей, на Арэхі—месца пабудовы Асінастрою. Адлегласьць ад Хлюсьціна да Арэхаў праяжджалі па новай чыгуначнай ветцы Асінаўскага будаўніцтва.

У Арэхах экскурсію спаткаў галоўны інжынэр Асінастрою тав. Алейнікаў. Начальнік Асінаўскай раённай міліцыі аддаў тав. Чарвякову рапарт. Экскурсія накіравалася на месца будаўніцтва. Агледжаны часовыя баракі для рабочых, камяніцы, прызначаныя для кватэр служачых Асінастрою, артэзіянская студня.

У бараках члены ЦВК гутарылі з рабочымі, цікавячыся іх жыцьцём і працай.

Экскурсія аглядзела галоўны будынак Асінастрою, які ўвесь у працэсе будаваньня. У сучасны момант праводзіцца праца па бэтаніраваньні корпусу. Былі агледжаны таксама будаўнічыя матэр'ялы: цэмант, пясок, жалеза, лес, цэгла, камень.

* * *

Пасьля экскурсія накіравалася ў Выдрыцу, дзе аглядзела падсобную электрастанцыю сілаю ў 720 конскіх сіл, працу па меліярацыі рэчкі Выдрыцы, баракі і каапэратыў «Чырвоны Араты».

У часе абедзенага перапынку ў арэхаўскім клюбе адбыўся вялікі мітынг, прысьвечаны прыезду экскурсіі членаў ЦВК. На мітынгу прысутнічалі ўсе рабочыя Асінаўскага будаўніцтва і тэхнічны пэрсанал.

Намесьнік галоўнага інжынэра Асінастрою тав. Шаршнёў выступіў з прамовай, у якой адзначыў, што калектыў будаўніцтва моцны і ўсімі сіламі імкнецца пастаўленыя перад ім абавязкі выконваць. Мы імкнемся,—гаварыў т. Шаршнёў,—каб таньней каштавала Асінаўскае будаўніцтва, аднак, для пасьпяховасьці неабходны сродкі.

На мітынгу віталі ўрад: рабочыя Міхальцоў і Гасцкі, інжынэр Цымбал, кіраўнік будаўніцтва, інжынэр Алейнікаў, старшыня Аршанскага раённага выканаўчага камітэту Лучко.

З вялікай прамовай у адказ на прывітаньні выступіў тав. А. Чарвякоў.

— Цэнтральны Выканаўчы Камітэт даручыў мне перадаць вам, рабочым Асінаўскага будаўніцтва і жыхарам, прывітаньне. Усе мерапрыёмствы савецкай улады могуць быць выкананы тады, калі будзе падтрыманьне з боку працоўных мас.

Цяпер мы будуем раённую Асінаўскую электрычную станцыю. Гэта адна з адказных задач. Мы трацім на яе 15 мільёнаў руб; пабудовай электрастанцыі мы прысьпяшаем з будаўніцтвам фабрык і заводаў.

У нас яшчэ беднасьць, някультурнасьць. Мы ўсе ведаем, што так жыць далей немагчыма. Адзіны шлях выйсьці з беднасьці, някультурнасьці—індустрыялізацыя нашай краіны. Дзеля таго, каб нашы фабрыкі і заводы, патрэбна сіла. Асінаўская электрычная станцыя—першая павінна даць танную электрасілу для цэлага раёну. Разгортваючы індустрыялізацыю, мы здолеем павялічыць лік тавараў і зьнізіць іх кошт. На заводах мы будзем будаваць машыны, якія ў сваю чаргу павялічаць ураджайнасьць сельскай гаспадаркі. Каб выбіцца з беднасьці, нам трэба стаць народам машын. Машыны павінны за нас працаваць.

Пабудовай электрычнай станцыі мы выконваем заветы Уладзіміра Ільліча Леніна ў сябе, на Беларусі. У нас не павінна гаснуць вера ў шчасьлівую будучыню. Рабоча-сялянскі ўрад уважліва глядзіць за ходам разьвіцьця сацыялістычнага будаўніцтва. Ён уважліва правярае пляны, ён правярае, як яны праводзяцца ў жыцьцё. Няправільна пакладзеная цэгла, дрэнны пясок, неразьмешаны цэмант — усё гэта падарве нашу веру ў тое, каб выбіцца з беднасьці, някультурнасьці. Толькі самі мы, працоўныя, павінны клапаціцца аб сваім будучым жыцьці. Бо калі мы ня будзем клапаціцца, то зноў будзем нявольнікамі буржуазіі. За 10 год савецкага будаўніцтва працоўныя шмат разоў паказалі, што яны могуць рабіць цуды.

Вынаходства, уважлівыя адносіны да працы—усё гэта нясе карысьць для будучыні працоўных.

Асінаўская станцыя—гэта першая велічэзная спроба на Беларусі нашага сацыялістычнага будаўніцтва. Добра пабудаваўшы Асінаўскую станцыю, мы будзем будаваць новыя электрычныя станцыі ў другіх раёнах Беларусі. Мы гэтым будзем паступова зьнішчаць нашу беднасьць і някультурнасьць!

Сялянка Анішчанка вітала рабочых ад імя жанчын, членаў ЦВК.

Якуб Колас падзяліўся сваімі ўражаньнямі аб Асінастроі.

— Вы сваімі мазалістымі рукамі зьмянілі твар зямлі,—кажа пісьменьнік.—Ваша творчая работа падымае дух пісьменьніка. Дык няхай жыве наша сацыялістычнае будаўніцтва!

Старшыня Дзяржпляну БССР тав. Карп расказаў рабочым Асінастрою, што ўжо зроблена на Беларусі ў галіне будаўніцтва.

Удзельнікаў экскурсіі ад імя сялян вёскі Арэхі вітаў селянін Таржыцкі. Ён гаварыў аб тым, што навука можа зрабіць цуды.

Забалочаная мясцовасьць Арэхаў стала сапраўдным велічэзным волатам будаўніцтва. Ажыло культурнае жыцьцё.

* * *

Пасьля мітынгу ўдзельнікі экскурсіі абедалі ў рабочым клюбе-сталоўцы.

Дрэннае надвор'е (дождж) не дало магчымасьці аглядзець шабаны (Асінторф) і возера.

А 6-й гадзіне ўвечары 13-га верасьня экскурсія выехала з тэрыторыі будаўніцтва для ўдзелу ў працы 3-й Сэсіі ЦВК, на якой будзе стаяць пытаньне аб Асінастроі.

Ія. Б.

Па Беларускай ССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

Забойства селькора.

МАГІЛЕЎ, 14-9. [illegible]

Асушаем балота.

ГОМЕЛЬ, 14-9. У акрузе праводзіцца вялікая праца па ствараньню меліярацыйнага фонду. [illegible] нашай акрузе. На тысячы дзесяцін разьмяркаваліся неасяжныя палескія балоты. Зараз пад кіраў- [illegible] лотны масыў будзе прыгодны для пасеваў і засяленьня людзьмі.

Сяляне супроць самагону.

Барысаў, 14-9. [illegible]

Будуем каніфольна-шпігінарны завод.

ГОМЕЛЬ, 13-9. Прэзыдыум акрвыканкому зацьвердзіў праэкт пабудовы ў Новабеліцы каніфольна-шпігінарнага заводу. Гэты завод будуе саматужна-прамысловая арцель «Каніфоль-Пінэн». Пабудову заводу мяркуецца распачаць сёлета або ў пачатку будучага году, у залежнасьці ад загатоўкі будаўнічага матар'ялу. Сыравінай завод забясьпечан.

Пашырэньне фабрыкі „Вітшвэй".

ВІЦЕБСК, 14-9. У сувязі з пашырэньнем фабрыкі «Вітшвэй», Віцебскае акруговае аб'яднаньне працкалектываў перадае фабрыцы 2 працкалектывы: швэйнікаў і шапачнікаў.

У гэтых працкалектывах працуюць 130 рабочых.

Набор у вайсковыя школы скончыўся.

Гомель, 14-9. Набор у вайсковыя школы скончыўся. Камісія накіравала ў вайскова-навучальныя школы 64 чал. З іх рабочых—27, сялян—31, батракоў—2, іншых—2. На партыйнасьці—камсамольцаў — 37, членаў партыі—1, беспартыйных—26.

ТАЛСТОЙ, ЯК КРЫТЫК ПАЛІТЫЧНЫХ ГРАМАДЗКІХ АДНОСІН.

(АРТ. РОЗЫ ЛЮКСЭМБУРГ, НАПІСАНЫ Ў 1908 ГОДЗЕ І ЗЬМЕШЧАНЫ Ў «САЦ.-ДЭМАКРАТЫЧНЫМ АГЛЯДЗЕ» ПАД ЗАГАЛОЎКАМ—«ЭПІГОН УТАПІЧНАГА САЦЫЯЛІЗМУ»).

Галоўныя праблемы чалавечага жыцьця, узаемаадносіны людзей, сацыяльныя ўмовы заўсёды захранялі глыбока Талстога, а ўсё яго доўгае жыцьцё, уся яго доўгачасная творчасьць былі нясупынным шуканьнем «праўды» ў чалавечым жыцьці. У кожнай аповесьці Талстога роля выказчыка яго поглядаў надаецца якой-небудзь асобе, якая адыгрывала ў коле жыцьцярадных людзей досыць нязграбную і камічную ролю рэзанёра і шукача праўды, як П'ер Бязухаў у рамане «Война и мир», Левін—у «Анне Карениной», Нехлюдаў—у «Воскресении». Гэтыя асобы хутчэй падарожнікі жыцьця, чымся актыўныя яго ўдзельнікі. І ўсё-ж такі творчая сіла Талстога такая магутная, што ён сам няздольны сапсаваць сваіх твораў, хоць ён і зьдзекваецца над імі з бястурботнасьцю творца «з ласкі божай». Калі Талстой у апошнія гады жыцьця замест вялікіх аповесьцяў пісаў з мастацкага погляду цьмяныя дысэртацыі і меркаваньні пра рэлігію, пра мараль, пра шлюб, пра выхаваньне, пра рабочае пытаньне, дык гэта было вынікам таго, што яго шуканьні і думкі прывялі яго да вывадаў, што яго ўласная мастацкая творчасьць стала яму здавацца нікчэмнаю гульнёю.

У чым сутнасьць гэтых выглядаў? Ідэёвы напрамак Талстога зводзіцца да павароту ад сучасных адносін з сацыяльнаю барацьбою ва ўсіх яе выяўленьнях да «сапраўднага хрысьціянства».

Рэакцыйны колер гэтага ідэёвага напрамку выяўляецца выразным нават пры павярхоўным азнаямленьні з ім. Гэта—хрысьціянскі містыцызм, які адхрышчваецца ад усякай барацьбы і ўсякага ўжываньня сілы і які вучыць «непраціўленьню» ў такім сацыяльным і палітычным абкружэньні, як самадзяржаўная Расея. З таго часу, як Талстой асабіста зрабіўся сьведкаю гістарычнае драмы расейскай рэвалюцыі, ён выступіў ужо непасрэдна проці рэвалюцыі, аднак, ужо ў папярэдніх сваіх творах ён рашуча выступаў проці сацыялізму і, асабліва, проці навукі Маркса, лічачы яе за велічэзнае захапленьне і памылку. Але было-б дзіўным і няправільным ацэньваць Талстога, прыкладаючы да яго звычайную мерку. Погляды яго на сацыялізм, як на палітычны рух і навуковую сыстэму, могуць тлумачыцца нават ня слабасьцю, а, наадварот, інтэлектуальнаю сілаю.

Ён, з аднаго боку, выгадаваўся яшчэ ў старай прыгоньніцкай Расеі Мікалая I, у той час, калі ў дзяржаве, якою кіравалі цары, яшчэ ня было ні сучаснага рабочага руху, ні патрэбных для гэтага эканамічных і сацыяльных умоў.

Як ва ўсіх падобных інтэлектаў, сіла і цэнтр вагі Талстога не ў пазытыўнай прапагандзе, а ў крытыцы тагочасных адносін. У гэтым Талстой дасягнуў такой разнабаковасьці, грунтоўнасьці і адвагі, якая часта напамінае старых утапістаў-клясыкаў сацыялізму—Сэн-Сымона і Фур'е. Няма ніводнага пасьвечанага традыцыяй інстытуту сучаснага сацыяльнага ладу, якога-б Талстой ня выкрыў; брахні, бязгуьбдзіцы і немаральнасьці, якіх-бы ён не даказаў. Царкву, дзяржаву, вайну і мілітарызм, шлюб і выхаваньне, багацьце і гультайства, фізычнае і духоўнае вырадзжэньне працоўных, эксплёатацыю і прыгнечаньне народных мас, узаемныя адносіны станаў, мастацтва і навуку ў сучасным іх выглядзе—усё гэта Талстой няшчадна крытыкуе, грунтуючыся заўсёды на агульных інтарэсах і культурным прагрэсе шырокіх мас. Крытыка мілітарызму, шлюбу ў Талстога, здаецца ня менш вострая, чымся сацыялістычная крытыка, і асноўны напрамак яе больш-менш—такі самы. Наколькі арыгінальны і глыбока сацыяльны аналіз Талстога даводзіць, напрыклад, яго погляд на значэньне працы і на яе маральную каштоўнасьць «праца, як такая, мурашны говар сваёю працаю будзіць жорсткасьць ня толькі ў мурашцы, але і ў чалавеку. Але, калі,—кажа далей Талстой,—працавітасьць ня ганьба, дык у кожным разе яна і не дабрачыннасьць. Праца—патрэба, і колькі гэтую патрэбу ні задавальняй, яна ўсё будзе пакутаю, але ані кроплі дабрачыннасьцю. Усхваленьне працы ў якасьці вартасьці і дабрачыннасьці,—такая-ж памылка, як усхваленьне харчаваньня ў якасьці вартасьці і дабрачыннасьці.

Значэньне, якое надаецца ў сучасны момант працы, магло ўзьнікнуць толькі як рэакцыя проці гультаёў, якія ўзьняты ў разрад адзнакі шляхетнасьці і якіх яшчэ да гэтага часу багатыя і менш адукаваныя клясы наважаюць за адзнаку высокага становішча ў грамадзе. Праца ня толькі не дабрачыннасьць, але ў нашай наскрозь прасякутай дэфэктамі арганізацыі таварыства яна зьяўляецца спосабам, які забівае маральную пачуцьцёвасьць».

У вогуле досыць зазначыць, што гэтыя словы цалкам адпавядаюць словам «наёмнае працы і капіталу»; «жыцьцё пралетарыя пачынаецца там, дзе канчаецца яго праца».

Талстой крытыкуе ўсе тагочасныя парадкі, заяўляе, што ўсе іх трэба зьнішчыць і выступае за скасаваньне эксплёатацыі, агульны абавязак працы, эканамічную роўнасьць, скасаваньне прымусовасьці ў дзяржаўнай арганізацыі, а таксама і ў адносінах між станамі, поўную роўнасьць людзей, станаў, нацыянальнасьцяў і братэрства народаў.

Якім-жа шляхам думае Талстой дасягнуць гэтага радыкальнага перавароту сацыяльнага ладу... «Любі бліжняга, як самога сябе». Як бачым, Талстой зьяўляецца тут чыстым ідэалістам. Ён думае—праз маральнае адраджэньне чалавецтва дасягнуць зьмены сацыяльных адносін і ён спадзяецца дамагчыся гэтага адраджэньня прапагандаю і асабістым прыкладам.

Такім парадкам, сацыяльным ідэалам Талстога і зьяўляецца сацыялізм.

Але хто сапраўды хоча зразумець сацыяльную сутнасьць і глыбіню меркаваньняў і поглядаў Талстога, той павінен зьвярнуцца ня гэтулькі да яго прац аб палітычных і эканамічных пытаньнях, колькі да яго артыкулаў пра мастацтва, якія, між іншым, і ў Расеі мала вядомы.

Погляды, якія выразна разьвівае Талстой наконт гэтага пытаньня, зводзяцца да наступнага:

Мастацтва насупроць усім эстэтычным і філёзофскім вызначэньням дактрынёраў, саўсім не раскоша, ня спосаб выклікаць у далікатных сарцох пачуцьці «прыгожасьці», „раскошы" і іншых панскіх адчуваньняў, а важная гістарычная форма яднаньня між людзямі, такая-ж самая, як чалавечая мова. Дайшоўшы да гэтага выключна матар'ялістычна-гістарычнага крытэрыя, адкінуўшы ўсе вызначэньні мастацтва, пачынаючы з Вінкельмана і канчаючы Кантам і Тэнам, Талстой падыходзіць з гэтым крытэрыем да сучаснага мастацтва і адзначае, што гэты крытэры ні ў якой галіне не адпавядае рэальнай сапраўднасьці: усё сучаснае мастацтва, за вельмі нявялікімі выключэньнямі, зьяўляецца незразумелым для шырокіх колаў грамадзтва, г. зн. для працоўных мас. Замест работы з гэтага шаблённы вывад пра духоўную адсталасьць шырокіх мас і патрэбу „ўзьняць" іх да ўзроўню разуменьня сучаснага мастацтва, Талстой прыходзіць да процілеглага вываду і абвяшчае ўсё сучаснае мастацтва «псэўда-мастацтвам». Ім самім узьнятае пытаньне, як здарылася, што ўжо цэлыя стагодзьдзі ў нас пануе „псэўда-мастацтва" замест «сапраўднага», г. зн. народнага мастацтва, выклікае ў ім яшчэ больш адважныя думкі; сапраўднае мастацтва існавала ў даўнія часы, калі ўвесь народ меў адзін агульны сьветапагляд, які называўся «рэлігіяй». Вось ён і быў крыніцаю такіх твораў, як эпас Гамэра і як эвангеліе. Але з таго часу, як грамада распалася на велічэзную большасьць эксплёатуемых і нязначную меншасьць пануючых, мастацтва накіравалася толькі на выяўленьне адчуваньняў багатае і дармаедлае меншасьці.

Сапраўднае, жыцьцёвае мастацтва зьявіцца, на думку Талстога, толькі тагды, калі яно з духоўнай зброі пануючых клясаў ізноў абернецца ў народнае мастацтва, г. зн., калі мастацтва зробіцца выяўленьнем агульнага сьветапагляду ўсяе працоўнае грамады. І Талстой кідае цьвёрдаю рукою ганьбу—«дрэннае, фальшывае мастацтва»—вялікім і дробным творам самых выдатных дзеячоў музыкі, маляваньня, паэзіі, а пасьля і сваім уласным творам.

З гэтага моманту Талстой напісаў толькі адну апошнюю аповесьць «Воскресение». З гэтага часу ён творыць толькі звычайныя кароткія народныя казкі і развагаманьні, «даступныя» кожнаму.

Слабы бок Талстога кідаецца ў вочы. Гэтым слабым бокам зьяўляецца яго разуменьне ўсяго клясавага грамадзтва, як адной вялікай „памылкі", а ня як гістарычнай неабходнасьці, якая аб'ядноўвае абодвы канцавосьці гістарычнай пэрспэктывы: пачатковы камунізм і сацыялістычная будучыня. Як і ўсе ідэалісты, ён верыў ва ўсемагутнасьць прымусу і лічыў усю клясавую арганізацыю грамады выключна вынікам доўгае нізкі жахлівых фактаў гвалту. Але сапраўдную клясычную велічу паявае ад думкі, што будучае мастацтва, якое ўяўляецца Талстому ў выглядзе аб'яднаньня мастацтва, як спосабу выяўленьня пачуцьця чалавека, з сьветапоглядам, з духоўным жыцьцём усяго працоўнага жыхарства, а творчасьць маляваньня—у выглядзе аб'яднаньня з нармальным жыцьцём сябра працоўнае грамады.

Словы, якімі Талстой характарызуе ненармальнае становішча сучаснага мастака, адзіным заняткам і зьместам жыцьця якога зьяўляецца мастацтва, надзвычайна моцны.

А адрыўкі, у якіх Талстой адкідае надзеі на тое, што скарачэньне рабочага дню і рост асьветы павінен даць магчымасьць разумець сучаснае мастацтва, прасякнуты наскрозь сапраўдным рэвалюцыйным радыкалізмам.

Такім чынам, Талстога, як у тым, у чым ён моцны, так і ў тым, у чым ён слабы, і праз яго глыбокую крытыку і адважны радыкалізм сваіх сацыяльных пэрспэктыў, і праз ідэалістычную веру ў магутнасьць суб'ектыўнай чалавечай сьвядомасьці—можна залічыць да тыпу вялікіх утапістаў сацыялізму. Не яго гэта віна, што яго доўгае жыцьцё цягнецца ад парогу XIX стагодзьдзя, дзе стаялі Сэн-Сымон, Фур'е і Оўэн, як папярэднікі сучаснага пралетарыяту, да парогу XX стагодзьдзя, калі ён адзін зьяўляецца сьведкаю геройскіх учынкаў гэтага пралетарыяту і не разумее іх. Але сталы рэвалюцыйны працаўнік з свайго боку можа з выбачлівою ўсьмешкаю паціснуць сумленную руку вялікаму мастаку і сьмеламу крытыку, а таксама спэцыялісту міма свайго жаданьня, які напісаў, што кожны знаходзіць праўды сваімі ўласнымі шляхамі, але ён, Талстой, павінен сказаць адно: тое, што ён піша,—ня толькі словы,—гэтым ён жыве, у гэтым яго шчасьце, з гэтым ён і памрэ.

Пленум Бюджэтнай Камісіі ЦВК БССР.

Дзяржаўны бюджэт БССР на 28-29 г. зацьверджан у суме 77058000 руб.—Капітальныя затраты на прамысловасьць вызначаны на наступны год у разьмеры 28952000 руб.—Новы закон аб с.-г. падатку ўскладае ўвесь цяжар падатку на заможныя пласты вёскі.

12-га верасьня распачаўся Пленум Бюджэтнай Камісіі ЦВК БССР. На вячэрнім пасяджэньні, 12 верасьня, быў заслуханы даклады т. Матуса аб выкананьні дзяржаўнага бюджэту БССР на 1926-27 г., 13 верасьня быў заслухан даклад т. Буніна аб дзяржаўным бюджэце БССР на 1928-29 г.

Дзяржаўны бюджэт БССР на 1928-29 год.

(Даклад т. Буніна).

Бюджэт БССР на 1928-1929 год складзен на падставе ўсіх дырэктыў цэнтральнага ўраду і ўраду БССР. Галоўнай дырэктывай пры складаньні бюджэту зьяўляецца далейшае ўмацаваньне і разьвіцьцё народнай гаспадаркі з павялічэньнем удзельнай вагі грамадзянага сэктару і падвышэньне культурнага ўзроўню насельніцтва. Галоўнай задачай зьяўляецца ўзмацненьне мерапрыёмстваў па павялічэньні індустрыялізацыі краіны, павялічэньні капітальных затрат, перабудова сельскай гаспадаркі, накіраванай на ўзмацненьне яе таварнасьці, падвышэньне ўраджайнасьці, калектывізацыя і ўтварэньне базы сыравіны для прамысловасьці. З гэтых задач вынікае ўвесь комплекс пытаньняў аб гандлі, аб экспарце, аб будаўніцтве бэконнай фабрыкі і г. д.

У асыгнаваньне ў 28.952.000 руб. на новае будаўніцтва на наступны год уваходзіць будаўніцтва новых і рэканструкцыя існуючых ужо заводаў і фабрык. У 1927-28 г. на будаўніцтва новых заводаў асыгнавана—8.398.000 руб., а на 1928-29 г.—вызначаецца 19.212.000 руб., што дае павялічэньне на 128,8 проц.

На будучы год намячаецца пабудова 22 толькі новых фабрык і заводаў, значна пашыраецца жыльлёвы плянц на прадпрыёмствах. Апрача бюджэтных асыгнаваньняў, прамысловасьць мае свае ўласныя сродкі.

У сёлетнім годзе бюджэтныя асыгнаваньні на гэта будаўніцтва разам з зваротнымі сродкамі прамысловасьці дасягалі 6.487.000 руб. На будучы год на гэту справу СНК зацьвердзіў 11.300.000 руб., што дае павялічэньне на 74,2 проц.

Адначасова павялічваецца асноўны капітал прамысловасьці. На 1-га кастрычніка 1927-28 г. асноўны капітал прамысловасьці складаў 41.568.000 р., у сёлетнім годзе—56.935.000 руб., на наступны год—84.730.000 руб.

На сельскай гаспадарцы на наступны год мы намячаем укладаньні па розных галінах у разьмеры 39.567.000 руб., апрача сродкаў самога насельніцтва. Як-жа ідзе разьмеркаваньне гэтых сродкаў? Па бюджэту на коштарысе Наркамзему разам з лясной гаспадаркай—7.327.000 руб., па бюджэту па лініі фінансаваньня народнай гаспадаркі—5.500.000 руб., па мясцоваму бюджэту—2.433.000 руб., па сыстэме с.-г. крэдыту,—у тым ліку Цэнтральнага Сельска-Гаспадарчага Банку—19.810.000 руб., па лініі мэліярацыі—4.017.000 руб. і, апрача таго, спэцыяльных сродкаў Наркамзему—482.000 руб.

Рост бюджэтных асыгнаваньняў па лініі Наркамзему выражаецца ў 29,7 проц., з іх па разьдзелу фінансаваньня народнае гаспадаркі—52,7 проц. Гэтыя лічбы сьведчаць аб тым, што дырэктыва ў адносінах рэканструкцыі нашай сельскай гаспадаркі ў бюджэце наступнага году дастаткова выканана.

У галіне гандлю намечана па бюджэту 1.700.000 руб. на ўзмацненьне нашага дзяржаўнага гандлю, прычым сюды ўваходзіць будаўніцтва розных прадпрыёмстваў. Важнейшым з іх зьяўляецца Аршанскі мясны камбінат. У параўнаньні з мінулым годам гэта дае рост на 198,2 проц.

У галіне падвышэньня культурнага ўзроўню насельніцтва вылучаны значныя грашовыя сродкі; сюды адносіцца асыгнаваньне на абсталяваньне нашых навучальных установаў, палепшаньне зарплаты выкладчыкам і г. д. Адным з самых буйных выдаткаў па лініі сацыяльна-культурнага сэктару зьяўляецца будаўніцтва Унівэрсытэцкага гарадка. На будучы год на гэтую справу вызначана 3 мільёны руб.

Апрача гэтага, палепшана матар'яльнае становішча вучняў і студэнтаў, пры гэтым трэба асабліва выдзеліць пытаньне аб стыпэндыях у сувязі з дырэктывамі ЦВК і СНК СССР. Згодна дырэктывы апошняга Пленуму ЦК Ускампартыі, узяты курс на тое, каб больш спэцыялістаў вылучыць з рабочае клясы і сялянства; усё гэта вымагае дадатковых выдаткаў і дадатковых асыгнаваньняў. Ва ўмовах БССР павялічэньне стыпэндыі і заработнай платы прафэсуры, прыкладна, складае 13.000 руб.

Наогул, рост выдаткаў па сацыяльна-культурнаму сэктару, па сацыяльна-культурныя патрэбы дасягнуў [illegible]3,7 проц., а па Наркамасьветы—[illegible]3,2 проц.

Агульны аб'ём бюджэтаў на будучы год СНК прыняў у суме [illegible]7.958.000 руб. супроць 59.663.000 руб. сёлетняга году. Такім чынам, мы маем рост бюджэту на будучы год на [illegible]9,2 проц.

Пераходзячы да сельска-гаспадарчага падатку, дакладчык зазначыў, што ў гэтай галіне мы падтрымоўваемся класавага падыходу. За апошнія тры гады ў нас значна скараціўся с.-г. падатак. У 1925-26 г. замест 12 з паўта мільёнаў руб. адразу ўстанавіўся падатак у 8 мільёнаў руб. За гэтыя гады с.-г. падатак у нас амаль не зьмяніўся. Новы закон аб адзіным с.-г. падатку прадугледжвае ападаткаваньне [illegible] галін сельскай гаспадаркі, як сьвінаводзтва, садоўніцтва і г. д., бо гэтыя галіны галоўным чынам распаўсюджаны сярод больш заможных пластоў вёскі.

Такім чынам, уся сутнасьць новага закону заключаецца ў тым, каб перанесьці ўвесь цяжар падатку на больш заможныя пласты.

Адначасова з гэтым трэба адзначыць, што закон і дырэктывы ў адносінах бядняцкай і незаможнай часткі вёскі значна паляпшаюць становішча гэтай групы ў параўнаньні з тым, што ўжо мелася да гэтага часу. Калі ў 27-28 г. поўнасьцю вызвалялася ад с.-г. падатку 24 проц. гаспадарак, то ў будучым годзе поўнасьцю будзе на ўсе 100 пр. вызвалена 35 процантаў усіх гаспадарак.

На 1928-29 год мяркуецца да налічэньня па сельска-гаспадарчаму падатку 14815000 руб. супроць 11000000 руб., што дае павялічэньне на 3685000 р.

Гэта павялічэньне ідзе за кошт прагрэсыўных ставак і процантных надбавак да с.-г. падатку заможнай часткі вёскі, за кошт павялічэньня аб'ектаў абкладаньня і інш. З сум налічанага с.-г. падатку каля 3200000 р. будзе прадастаўлена на розныя скідкі і льготы. Застаецца толькі да паступленьня 11400000 р.

Гаворачы аб прамысловым падатку, тав. Бунін спыніўся на новым законе аб прамысловым падатку. Гэты закон уносіць цэлы шэраг зьмен: адмяняецца патэнтны збор, надбаўкі і адлічэньні ў дзяржаўны бюджэт і г. д.; уводзіцца авансавая рэгістрацыя: падатак будзе спаганяцца пакуль што ў парадку авансу, потым будуць канчатковыя разьлікі, а таксама разьлікі паміж саюзным, рэспубліканскім і мясцовым бюджэтамі будуць пазьней.

Згодна пастановы СНК, з прыбыткаў прамысловасьці ўключаецца ў бюджэт 40 проц., што павінна даць 3511 тысяч руб., гэта ў параўнаньні з мінулым годам дае павялічэньне росту на 27 проц.

Ад дзяржаўнага гандлю намячаецца атрымаць 488 тысяч руб., ад банку 125 тысяч руб., ад прамысловасьці—3511 тысяч руб., ад лясоў—26500 тысяч.

Пераходзячы да выдатковай часьці нашага бюджэту на будучы год, тав. Бунін адзначыў, што з кожным годам у нас адбываецца пераразьмеркаваньне сродкаў у бок узмацненьня асыгнаваньня на народную гаспадарку і на сацыяльна-культурныя запатрабаваньні.

Асноўны капітал нашай прамысловасьці павялічыўся з 25-26 г. на 27-28 г. на 57,8 проц., лік рабочых у прамысловасьці павялічыўся за той-жа пэрыяд часу з 22,5 тысяч да 26800 чал.

Калі ўзяць валавую прадукцыю прамысловасьці, то з 23,4 міліёнаў яна павялічылася на 108,1 міліёна, ці на 31,1 проц. у 27-28 г. Калі-ж гэта ўзяць у цэнах 26-27 г., то мы маем па прамысловасьці ВСНГ рост на 45,7 проц. У нас таксама пашырыўся лік электрастанцый, павялічылася іх магутнасьць і таваразварот расьце.

Удзельная вага аграмаджанага сэктару і каапэрацыйнага гандлю ў дзяржаўным бюджэце расьце. Таксама павялічваюцца сродкі і на фонд па сацыяльна-культурных выдатках. Калі ў 25-26 г. мы мелі адзін школьны камплект на 646 чалавек, то ў 27-28 годзе мы маем на 568 чалавек.

Вялікае значэньне надаецца калектывізацыі і каапэраваньню нашай сельскай гаспадаркі.

ПАСТАНОВА АБ ВЫКАНАНЬНІ ДЗЯРЖБЮДЖЭТУ ЗА 1926-27 г.

Пленум Бюджэтнай Камісіі ЦВК БССР пастанавіў адобрыць пастанову Прэзыдыуму ЦВК БССР ад 24-га мая 1928 г. па дакладу аб выкананьні дзяржаўнага бюджэту БССР за 1926-27 г.

Асеньняя сяўба.

БРАКУЕ НАСЕНЬНЯ.

У асеньнюю пасяўную кампаніі ў Коханаўскім раёне пад азімыя пасевы вызначана пад жыта—12049 гэктар. і пад пшаніцу 299 гэктараў. Гэты лік дабраякасным сартаваным насеньнем абсемянёны быць ня можа з прычыны таго, што сёлета градам вынішчана па 36 вёсках раёну 1313 гэктараў азімага жыта, альбо 49 проц., а завозу пасяўнога матар'ялу той колькасьці, якая патрэбна, ня было.

Для поўнага абсемяненьня азімага кліну трэба было завезьці 6-7 тысяч пудоў насеньня, завезена-ж усяго 2300 пудоў.

Ня лепш абстаіць справа і з штучным угнаеньнем. На поўнае забесьпячэньне раёну штучным угнаеньнем згодна пляну трэба было завезьці: фасфарыту—8 тон, тамасшлаку—16 тон, касьцяной мукі—97 тон і супэрфасфату—16 тон.

Завезена-ж 2 вагоны супэрфасфату, які даўным-даўно ўжо раздадзены насельніцтву.

Што-ж робяць раённыя зямельныя органы ў сувязі з пасяўной асеньняй кампаніяй на мясцох?

РайЗА шырока разгарнуў сваю растлумачальную працу падрыхтоўкі да асеньняй пасяўной кампаніі, дзякуючы чаму атрымаліся вынікі павялічэньня пасеў-плошчы на 1,5 проц. супроць мінулага году.

Арганізаваны правільны засеў плошчы ў шматпалёвых населеных пунктах на плошчы 2303 гэктараў.

Будзе пераведзена на шматпольле 974 гэкт. сялянскай зямлі.

У в. Лісуны, Жупнева і Сіманава шырока разгарнулі працу насеньнеачысьціцельныя абозы. Пры савгасах Гаршчэўшчына, Смальляны і Ляміцца працуюць па ачышчэньні насеньня насеньнеачысьціцельныя станцыі.

У м. Коханаве ачышчае насеньне станцыя пры аграпункце.

Савгасы Гаршчэўшчына, Стальляны і Ляміцца абмяняюць сялянскага звычайнага засьмечанага насеньня на гатунковае 29,5 тон і калгасы „Праўда“ і „Забайкал“ 1,5 тоны, а вызначана па пляну абмяняць 10 тон—будзе-ж абменена 31 тона.

Сёлета будзе закладзена з паказальнай мэтай 6 вопытных дзялянак. Зараз праводзіцца вопыт закладзеных дзялянак пад азімы пасеў у 1927 г.

Намечаная закладка 6-ці групавых садоў праводзіцца самым шпаркім тэмпам. Пад закладку групавых садоў адведзена плошча 30 гэктароў.

На закладку садоў патрабуецца 4500 дрэў. Дрэвы адпушчаюцца: з Коханаўскага выхавальніка—2000 дрэў, з савгасу Смальляны—2000 дрэў і астатнія 500 дрэў будуць набыты з прыватных выхавальнікаў.

Аршаншчына С.

НЕДАХОП ШТУЧНАГА ЎГНАЕНЬНЯ ЗРЫВАЕ КАНТРАКТАЦЫЮ.

Кантрактацыя па Астр.-Гарадз. раёну з пачатку яе правядзеньня ішла шпаркім крокам. **На 10-ае верасьня было закантрактавана на раёну 612 гэктараў,** што складае 68 проц. заданьня.

У сувязі з недахопам штучнага ўгнаеньня кантрактацыя па асобных сельсаветах у сучасны момант праходзіць слаба.

Меншчына.

Кантрактацыя пасеваў.

Бабруйск, 12-9. Па Сьвіслацкаму раёну ўжо закантрактавана 353 гэктары пасеваў (заданьне 400 гэкт.) Большасьць сялян кантрактуе ад чвэрці да паловы гэктара. У шэрагу пунктаў сяляне адмаўляюцца ад грошай, патрабуючы сартавога насеньня.

Для забесьпячэньня кантрактацыі насеньнем у савгасе забраніравана 1.000 пуд насеньня.

Трэба падцягнуцца.

Падрыхтоўчая праца пасеўнай кампаніі па Буда-Кашалёўскаму раёну праведзена вельмі дрэнна, аб чым яскрава сьведчыць наступнае:

Раённыя пляны кампаніі на месцах не прапрацаваны. Сельсаветы да пасеўнай кампаніі адносяцца пасыўна, РВК ня меў дастатковага нагляду за працай с-с. у галіне пасеўнай кампаніі.

Як вынікі недастатковай увагі да пасеўнай кампаніі, па раёну зернаачыстка праходзіць слаба, зернаачысьцільны абоз перасоўваецца несвоечасова, а таксама ня мае поўнай нагрузкі і кіраўніка, які вёў-бы падлік ачышчанага зярна, с-с не прадстаўлены зьвесткі аб колькасьці патрэбнага насельніцтву насеньня, а таксама ня складзены сьпісы на атрыманьне крэдыту.

Грамадзкія арганізацыі КСУ, каапэр., калект. гасп. прымаюць слабы ўдзел у пасеўнай кампаніі.

Па раёну не папулярызаваны ўмовы крэдытаваньня і водпуску с-г. машын.

Райвыканкому і Акрза трэба, каб не сарваць кампаніі, зьвярнуць належную ўвагу, бо такое становішча да дабра не давядзе.

Б—ка.

Гомельшчына.

Па шляхох каапэрацыі.

КААПЭРАЦЫЯ ЗАГАТАЎЛЯЕ.

[illegible]

...рацыя павінна загатовіць 330 тон лёну, кудзелі і пакулі і 32 тоны пянькі.

В.

Гомельшчына.

ТАВАРЫСТВА КАРЫСТАЕЦЦА АЎТАРЫТЭТАМ.

[illegible] працай, ня мае магчымасьці, з прычыны частых разьездаў (каля 20 дзён у месяц), своечасова даваць справаздачы аб сваёй працы перад пайшчыкамі.

Дзякуючы гэтаму большасьць мерапрыёмстваў уводзіцца самастойна праўленьнем, бяз санкцыі агульнага сходу, што выклікае незадаваленьне сярод пайшчыкаў.

Арганізаваныя вытворчыя нарады рабочых і служачых праўленьне ўсімі спосабамі абыходзіць, лічачы іх непатрэбнымі і нават падрываючымі аўтарытэт праўленьня.

Заўважваюцца няўважлівыя і нават нетактычныя адносіны да наведваючых пайшчыкаў з боку членаў праўленьня.

Маюць месца падхалімства, пратэкцыянізм, застрашваньне і кумаўство.

Але ўсё-ж, выключаючы вышэйазначаныя недахопы, агракультурная праца таварыствам праробленна вельмі вялікая.

Выпадковы.

Мазыршчына.

Прэч прыватніка—даёш каапэратыў.

(СІМАНАЎСКІ СЕЛЬСАВЕТ, МАГІЛЕЎШЧЫНА).

Сіманаўскі сельсавет аб'ядные шмат вёсак, хутароў і пасёлкаў. Насельніцтва беднае. У раёне сельсавету (вёска Сімановічы) калісь існавала спажывецкае таварыства, але з часоў нямецкае і польскае акупацыі зачынілася і зараз там няма ня толькі каапэратыву, але нават і аддзяленьня.

Бліжэйшае спажывецкае т-ва знаходзіцца ў м. Бялынічах—10—15 вёрст, але і там сяляне пайшчыкамі не састаяць і калі бываюць у Бялынічах дык тавары набываюць у прыватных гандляроў.

У самай вёсцы Сіманавічах існуе прыватная крама і працоўная капейка плыве ў рукі прыватніка, які не саромеецца драць у сялян скуру.

Сёлета ў многіх сялян не хапіла свайго хлеба і вось тут бедныкі і закрычалі:

Далоў прыватнікаў!—даёш каапэратыў!—Нам трэба танны і добрай якасьці тавар.

Хоць бедната і моцна крычала, але сьпяць салодкім сном сельсавет, каапэрацыйная камісія і камітэт сялянскай узаемадапамогі.

Д. К.

Спэкулянт на працы ў каапэратыве.

(Г. Пятрыкоў, Мазырскае акругі.)

Назву заўзятага спекулянта заслугоўвае загадчык каапэратыўнай чайнай у Пятрыкове гр. К. Варэнік Хаім Шоламавіч. Да моманту выпуска хлебнага віна Варэнік меў сваю ўласную краму. Пазнаёміўшыся з дэкрэтам аб дазволу гандлю хлебным вінам, ён хутчэй за ўсіх пастараўся адчыніць свой рэстаран, які складаўся з віннай крамы і некалькіх бакавак, у якіх дзень і ноч можна было ўбачыць саматужніка альбо яшчэ каго-небудзь, хто любіў у гадзіну адпачынку прамачыць сваё горла. Мала гэтага: калі ў каапэратыве былі вызначаны дні, у якія не дазвалялася гандляваць гарэлкай, у Варэніка гэтых дзён ня было. У гэтыя дні ён умеў хітра гандляваць гарэлкай праз чорны ход. Варэнік хутка хапае момант. У мінулым годзе Пятрыкоўскае ПО адчыняе сваю чайную і што-ж мы бачым: там за прылаўкам стаіць і гандлюе Варэнік. Яго ўсе ведаюць, у свой час не адзін аставіў ў яго сваю цяжка запрацаваную капейку. Ці ня пахне тут пратэкцыянізмам. Здаецца, што ня месца служыць у савецкай чайнай такім спэкулянтам, як Варэнік.

Мясцовы.

Гандаль гароднінай разьвіваецца.

ГОМЕЛЬ, 14-9. На рынку гароднінаы каапэрацыя заваёўвае ўсё больш і больш месца. У той час, як у мінулыя месяцы гандаль каапэрацыі гароднінай меў выпадковы характар, зараз ён набывае вялікае значэньне. Дастаўку гародніны каапэрацыя праводзіць праз арганізаваныя сёлета капэрацыйныя аб'яднаньні па садоўніцтву і гародніцтву. ЦРК ужо ўтварыў дагавор на бульбу і на значную колькасьць рознай гародніны.

ХЛЕБАЗАГАТОЎЦЫ НЕ РАСКАЧАЛІСЯ.

Згодна пастановы Наркамгандлю БССР да загатоўкі хлеба ў БССР дапушчаны Белкаапсаюз, «Саюзхлеб» і Белсельсаюз. На Белкаапсаюз ускладзена заданьне па загатоўцы 50 проц., на «Саюзхлеб»—20 проц. і на Белсельсаюз—30 проц. Апроч гэтых хлебазагатоўцаў, ніякія іншыя арганізацыі хлеба не загатаўляюць. На абедзьве каапэрацыйныя сыстэмы (Белкаапсаюз і Белсельсаюз) ускладзена адказнасьць за актыўную загатоўку хлеба, выяўленьне ўсіх магчымасьцяй ў гэтай галіне і за ўзьняцьце ініцыятывы нізавых ячэек каапэрацыі.

Работа пачалася, але праводзіцца вельмі слаба, асабліва з боку Белсельсаюзу, які мала ўвагі аддае пытаньню хлебазагатовак. Досыць адзначыць, што за 20 дзён жніўня Белсельсаюз загатовіў усяго 29 тон хлеба, у той час, як Белкаапсаюз за гэты-ж пэрыяд часу пасьпеў загатовіць 244 тоны; прычым неабходна падкрэсьліць, што загатоўка хлеба праводзілася абедзьвюма каапэрацыямі ў аднолькавых пунктах, **пры аднолькавым фінансаваньні.**

Слабая загатоўка хлеба Белсельсаюзам часткова тлумачыцца тым, што апошні ня ўнёс плянавасьці ў сваю работу, ня ўжыў належных мер для ўзьняцьця актыўнасьці і ініцыятывы сярод сваёй нізоўкі.

Ёсьць адзін вялікі недагляд ў адносіне хлебазагатовак. Да гэтага часу не наладжана справа з завозам прамтавараў у хлебныя раёны. Асабліва дрэнна пастаўлена справа ў Мазырскай акрузе, дзе становішча з дастаўкай акрузе і гораду рэчаў шырокага ўжываньня вельмі дрэннае. Цікава зазначыць, што для Мазырскай акругі было забраніравана на жнівень 28 вагонаў мукі, а прыслана ўсяго 3 вагоны. Зусім няма круп ня толькі ў Мазырскай акрузе, але і ў Гомельскай, Магілеўскай, Менскай і інш. Неабходныя рэчы для вёскі, як падсолечны алей, селядцы, цукар-рафінад, чай, перац зусім адсутнічаюць; таксама зусім няма падэшвы і іншага скуранога тавару.

Адсутнасьць прамтавараў моцна адбіваецца на ходзе хлебазагатовак па БССР. Наркамгандлю БССР ня ўжывае неабходных мер да бесьперабойнай і своечасовай дастаўкі прамтавараў.

Наркамгандлю трэба самым рашучым чынам узяцца за рэгуляваньне хлебных загатовак. Ніхто ня цікавіцца, чаму Белсельсаюз, які мае такі вялікі апарат, так мала загатовіў, чаму няма прамтавараў. Трэба з самага пачатку паставіць справу так, каб ня было ніякіх перашкод. Гэта выключна залежыць ад Наркамгандлю, які павінен зараз больш умела і больш рацыянальна весьці разьмеркаваньне прамтавараў, бо інакш існуе небясьпека, што хлебазагатоўкі па БССР пройдуць паслабленым тэмпам.

Л. Манін.

На барацьбу з няпісьменнасьцю.

МЕСЯЧНІК „ЗА ГРАМАТУ“ І НАШЫ ЗАДАЧЫ

Сучаснае становішча вясковых ячэек таварыства «Прэч Няпісьменнасьць» не адказвае тым задачам у справе ліквідацыі няпісьменнасьці і ўдзелу ў агульным культурным будаўніцтве вёскі, якія зараз высоўвае перад ячэйкамі таварыства «П. Н.», партыя і савецкая ўлада.

Агляд дзейнасьці ячэек таварыства «Прэч Няпісьменнасьць» у мінулым навучальным годзе сьведчыць, што яны, за рэдкім выключэньнем, зьяўляліся адарванымі ад сялянскіх мас арганізацыямі.

Бязумоўна, такая арганізацыя, якая ў некаторых мясцовасьцях не аформілася, ня зможа выконваць задачы, высунутыя перад ёй жыцьцём.

Адсутнічае ў некаторых ячэйках, грамадзкасьць, якая ў значнай меры дапамагла-б у правядзеньні задач культурнага будаўніцтва, якімі зараз займаецца наш савецкі ўрад.

Работа, якая праводзіцца партыяй і савецкай уладай па ажыцьцяўленьні сельскай грамадзкасьці, закранула сельскія саветы, камітэты ўзаемадапамогі, каапэрацыю, але зусім не закранула ячэек таварыства „Прэч Няпісьменнасьць“.—Наша задача — падняць грамадзкасьць навакол гэтага пытаньня.

З 15-га верасьня да 15-га кастрычніка Цэнтральным Саветам Таварыства «Прэч Няпісьменнасьць» і Народным Камісарыятам Асьветы праводзіцца месячнік «За грамату».

Ячэйкам таварыства «Прэч Няпісьменнасьць» і грамадзкасьці трэба памятаць, што актыўнасьць у справе ліквідацыі няпісьменнасьці патрэбна нам да таго часу, пакуль ня будзе ліквідавана ўся няпісьменнасьць; чым больш актыўнасьці, тым хутчэй мы зьнішчым нашу няпісьменнасьць.

Правядзеньне месячніка «За грамату» супадае з культурным паходам КСМ, адна з галоўных задач якога—ліквідацыя няпісьменнасьці. Ячэйкі т-ва „Прэч Няпісьменнасьць“ павінны быць падрыхтаваны, каб выкарыстаць тыя сілы, якія дасьць нам КСМ у правядзеньні працы па ліквідацыі няпісьменнасьці.

У часе месячніка нам трэба забясьпечыць рост ячэек. Калі нашы ячэйкі забясьпечаць нармальны рост ня толькі ў часе месячніка, але і ў далейшай сваёй рабоце, дык яны тым самым забясьпечаць у сваёй рабоце сучаснае і будучае.

Трэба памятаць, што месячнік «За грамату» будзе зьяўляцца аглядам баявой здольнасьці нашых ячэек на трэцім фронце.

Некалькі слоў аб правядзеньні месячніка і ўвязцы з іншымі арганізацыямі. Ячэйкам трэба трымаць сувязь з раённым саветам, хатай-чытальняй і школай—гэтыя ўстановы значна дапамогуць у правядзеньні працы як у часе месячніка, так і ў далейшым.

У часе месячніка ячэйкам трэба зьвярнуць увагу на адшуканьне матар'яльных сродкаў; сяброўскія адлічэньні ня могуць зьявіцца базай для правядзеньня далейшай пасьпяховай працы, а бяз сродкаў працаваць будзе цяжка.

Ульлянін.

МАГІЛЕЎ РЫХТУЕЦЦА.

Вось ужо два месяцы, як Магілеў рыхтуецца да правядзеньня месячніка „За грамату“.

Акруговая камісія, вылучаная акрсаветам «Прэч Няпісьменнасьць» для правядзеньня месячніка, супольна з Акругкомам ЛКСМ намеціла шэраг мерапрыёмстваў з такім разьлікам, каб увязаць гэту працу з «Культурным паходам» ЛКСМ.

У аснову ўсёй працы ставяцца пытаньні аб прыцягненьні грамадзкасьці да справы ліквідацыі няпісьменнасьці, павялічэньня колькасьці таварыстваў і выяўленьня актыву, пашырэньня сеткі лікпунктаў і школ для малапісьменных і адшуканьня неабходных сродкаў.

Для лепшага прыцягненьня актыву да правядзеньня месячніка, плян камісіі ставіцца на абгаварэньне і зацьверджаньне супольнага гарадзкога сходу—актыву «Прэч Няпісьменнасьць» і камсамольцаў, вылучаных для правядзеньня «Культурнага паходу».

Рэалізацыя некаторых прадпрыёмстваў грамадзкага зьместу ўжо пачалася.

Вельмі шпарка ідзе продаж білетаў рэчавай лётарэі, арганізаванай таварыствам «Прэч Няпісьменнасьць» супольна з таварыствам „Прыхільнікаў дзяцей“. Па гораду і раёну прададзена ўжо 25 тысяч білетаў. Трэба спадзявацца, што яны будуць прададзены поўнасьцю, і ў фонд зьнішчэньня няпісьменнасьці паступіць **каля трох тысяч руб.**

У сярэдзіне верасьня прыедзе выкліканы з Масквы дакладчык для правядзеньня ў карысьць таварыства «Прэч Няпісьменнасьць» шэрагу антырэлігійных дакладаў і лекцый у горадзе і вёсцы.

Раскачалася і ячэйка ЛКСМ. Адна з гарадзкіх ячэек мае правесьці вечар, які абяцае даць каля 250 руб.

З 15 верасьня будзе працаваць па школах гораду і бліжэйшых вёсак кіно-перасоўка т-ва.

Па лініі ліквідацыі няпісьменнасьці зроблена пакуль ня вельмі многа: арганізавана шэсьць лікпунктаў, але праца толькі пачынаецца, і па пляну толькі 1 кастрычніка павінны пачаць сваю працу ўсе лікпункты і школы.

Магілеўскі палітыка-асьветны тэхнікум зрабіў добры пачын, вылучыўшы з студэнтаў каля 20-25 чал. для зьнішчэньня няпісьменнасьці ў парадку практычнай працы. Акр. ЛКСМ таксама вылучае студэнтаў пэдфаку і, наогул, маючых сярэднюю адукацыю для гэтай справы.

Можна спадзявацца, што Акрсавет зможа выкарыстаць гэтую культурную армію і што плян зьнішчэньня няпісьменнасьці ў горадзе будзе выканан з перавышэньнем ня менш, чымся ў 200-250 проц.

19 увечары адчыняецца акруговы зьезд таварыства „Прэч Няпісьменнасьць“, прычым асноўныя, грунтоўныя пытаньні, якія ён будзе абгаварваць,—гэта пытаньні аб формах і мэтадах выкананьня пэрспэктыўнага пляну па ліквідацыі няпісьменнасьці і малапісьменнасьці на 1928-1929 навучальны год і аб працы ячэек «Прэч Няпісьменнасьць» у вёсцы.

Мяркуецца, калі хопіць сродкаў, запрасіць на зьезд і непасрэдных мэтадычных кіраўнікоў—загадчыкаў апорных лікпунктаў.

Да 15 верасьня выходзіць спэцыяльны дадатак да акруговай газэты, прысьвечаны пытаньню ліквідацыі няпісьменнасьці.

Ёсьць адмоўнасьці ў працы. Дагэтуль зусім ня было акруговага савету і толькі нядаўна вылучан часовы, няма зусім згуртаванага актыву навакол акрсавету і амаль зусім ня выяўлен актыў ячэйкі.

Халодны.

ЗА СВАЕЧАСОВЫ ЗБОР СТРАХАВЫХ ПЛАЦЯЖОЎ.

Да 1927-28 году збор плацяжоў па акладному страхаваньню праводзіўся апаратам дзяржаўнага страхаваньня. З пачатку бягучага гаспадарчага году справа збору была перададзена пастановай ураду райённым і выканаўчым камітэтам і сельсаветам. Трэба адзначыць, што на мясцох гэта мерапрыёмства выклікала шэраг непаразуменьняў:—райвыканкомы і сельсаветы працу па збору акладных плацяжоў перакладвалі на страхагентаў, а апошнія, спасылаючыся на пастанову ўраду, адмаўляліся браць на сябе за гэтую справу адказнасьць. Дзякуючы такому становішчу, кампанія па збору плацяжоў значна спазьнілася, і нават ёй пагражаў зрыў.

Усё-ж, не зважаючы на дырэктывы цэнтру, каб ня зрываць кампаніі, досыць значную працу па збору прышлося правесьці на мясцох і апарату дзяржаўнага страхаваньня; так, апошнім сабрана 35 проц. усёй сумы акладнога страхаваньня, а рэшта было сабрана райвыканкомамі і сельсаветамі.

У той час, калі адказнасьць за збор страхавых плацяжоў была ўскладзена на нашы райвыканкомы і сельсаветы, у мінулую кампанію мы назіралі такія выпадкі, калі райвыканкомы і нават некаторыя акрвыканкомы за слабы тэмп паступленьня страхавых плацяжоў ставілі на від страхавым агентам.

Сёлета дадзены ўказаньні мясцом аб тым, што страхавыя агенты не павінны прымаць удзелу ў зборы страхавых плацяжоў па акладному страхаваньню, а ўся адказнасьць за гэту вельмі важную кампанію ўскладаецца выключна на нізавы савецкі апарат—райвыканкомы і сельсаветы. Страхавыя-ж агенты і, наогул, увесь апарат Дзяржстраху павінен займацца сваёй непасрэднай працай, якой, да слова сказаць, у апошняга больш чым хапае. Папершае—праводзіцца пераацэнка аднэй пятай часткі гаспадарак, каб лепш і правільней паставіць справу акладнога страхаваньня. Па-другое—на агентах ляжыць вялікая праца па ацэнцы страт па розных відах страхаваньня. Апрача гэтага, на апараце Дзяржстраху ляжыць таксама праца па пашырэньню дабраахвотнага страхаваньня і шэраг іншай ня менш важнай працы. Адгэтуль відаць, што ўскладаць на страхагентаў працу па збору акладных плацяжоў—гэта значыць адрываць іх ад непасрэднай працы і наогул ставіць яе пад пагрозу зрыву.

Такім чынам, нашы раённыя выканаўчыя камітэты і сельскія саветы павінны падумаць аб тым, каб не паўтарыць памылкі мінулага году і своечасова распачаць працу па збору акладных плацяжоў і каб у вызначаныя тэрміны выканаць свае заданьні на ўсе 100 проц.

ТРЭБА ДАГАВАРЫЦЦА.

(НА ЎСЕБЕЛАРУСКІМ ЗЬЕЗЬДЗЕ ЗАГАТОЎЦАЎ І АКРГАНДЛЯЎ).

Са ўсіх глухіх раёнаў Беларусі зьехаліся загатоўцы, зьехаліся, як назаў т. Адамайціс, дагаварыцца, бо да гэтага часу ня было агульнай цьвёрдай лініі.

На зьезьдзе прадстаўнікі ўсёй каапэрацыі, уся «цяжкая артылерыя»: тут Белдзяржгандаль з сваім «штабам» і ўсе іншыя загатоўцы БССР, упаўнаважаныя, ад саматужна-прамысловага саюзу і шмат іншых.

Двохгадзінны даклад т. Адамайціса ў першы дзень адчыненьня зьезду выкрывае шмат ненармальнасьцяў у нашай загатоўчай дзейнасьці. Тав. Адамайціс падкрэсьлівае цэлы шэраг памылак у гэтай працы і заклікае ўсіх загатоўцаў «без выключэньня» да агульнай дружнай працы.

Трэба раз назаўсёды дагаварыцца, каб можна было хутка і прадукцыйна выканаць заданьні ўраду, трэба зьнішчыць усе нездаровыя зьявішчы—канкурэнцыю, ажыятаж—і ўзяць цьвёрды курс на поўнае аздараўленьне рынку; трэба забясьпечыць раёны прамтаварамі, каб можна было з посьпехам правесьці хлебазагатоўкі—загатоўкі лёну і ўсяго неабходнага для ўзьняцьця і палепшаньня нашай прамысловасьці.

— Ужо пара нам дагаварыцца,—казалі загатоўцы з месц. Але ў выступленьнях вярхоў—Белсельсаюзу і Белкаапсаюзу—былі чутны нервовыя ноткі. Яны вельмі дасьціпна падалі цэлы шэраг фактаў, як Акргандлі на мясцох скрыўляюць лінію рэгуляваньня, як Акргандлі падрываюць аўтарытэт каапэрацыі і г. д.

— Я ўжываю досыць грубы выраз—заявіў старшыня Белсельсаюзу тав. Аксючыц,—але я павінен сказаць, што мы ўжо дарослыя і ўжо... у штанах: намі камандваць ня трэба; трэба падвучаць, але не камандваць, бо гэта камандваньне дае сумныя вынікі.

Разгарнуліся шырокія спрэчкі. Былі вялікія нападкі на Акргандлі, якія на мясцох амаль адным неабдуманым словам ламаюць з такою цяжкасьцю наладжаную работу.

— Белдзяржгандаль знаходзіцца ў лепшых умовах,—кажа Белсельсаюз,—ён мае магчымасьць пераплаціць і... пераплачвае.

Трэба сказаць, што апэрацыйная заля Белдзяржгандлю, дзе адбывалася адчыненьне зьезду, была перапоўнена, і ўсе з напружанай увагай слухалі спрэчкі.

Пакуль яшчэ не дагаварыліся. Чуюцца нападкі адзін на другога, узаемныя абвінавачаньні, але трэба спадзявацца, **што ўсе загатоўцы, урэшце, знойдуць агульную мову,** бо дагаварыцца неабходна, інакш мы з самага пачатку новага загатоўчага году будзем рабіць тыя-ж памылкі.

Лёўскі.

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ ЎРАДУ БССР

Пастанова

Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР

пра зьмену пастановы ЦВК і СНК «Аб атрыманьні народнымі судзьдзямі, выконваючымі натарыяльныя дзеяньні, гэрбавага і натарыяльнага збораў і аб устанаўленьні ўзнагароды народным судзьдзям за ўчыненьне гэтых дзеяньняў».

У сувязку з пастановаю ЦВК і СНК СССР ад 21 сьнежня 1927 г. „Аб пераводзе натарыяльных органаў на дзяржаўны бюджэт“ (З.З. СССР 1928 г., № 1 2, арт. 12) Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР постанаўляюць: запісаць у пастанову ЦВК і СНК ад 10 красавіка 1926 году «Аб атрыманьні народнымі судзьдзямі, выконваючымі натарыяльныя дзеяньні, гэрбавага і натарыяльнага збораў і аб устанаўленьні ўзнагароды народным судзьдзям за ўчыненьне гэтых дзеяньняў» (З.З. БССР 1926 г. № 19, арт. 68) замест артыкулу 2 артыкулы 2 і 2-а ў наступнай рэдакцыі:

«2. Паказаныя ў пунктах „а“ і „б“ артыкулу 1 натарыяльныя зборы і зборы па таксе за тэхнічныя паслугі, зьвязаныя з натарыяльнымі дзеяньнямі народных судзьдзяў, цалкам ідуць у мясцовыя сродкі“.

„2-а. Мясцовыя саветы, пачынаючы з 1928-1929 бюджэтнага году, павінны прадугледжваць у выдатковых частках сваіх бюджэтаў асыгнаваньні на выдачу народным судзьдзям, якія выконваюць натарыяльныя дзеяньні (арт. 1), дадатковай да заработнай платы ўзнагароды ў разьмеры 25 проц. збораў (п. п. „а“ і „б“ арт. 1), што чакаюцца па вучастках адпаведных народных судоў, але ня больш 25 рублёў на месяц».

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Чарвякоў.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР М. Галадзед.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Хацкевіч.

1-га верасьня 1928 г.
г. Менск.

Постановление

Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров БССР

об изменении постановления Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров «О взимании народными судьями, исполняющими нотариальные действия, гербового и нотариального сборов и об установлении вознаграждения народным судьям за совершение этих действий».

В связи с постановлением Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров СССР от 21 декабря 1927 года «О переводе нотариальных органов на государственный бюджет» (С.З. СССР 1928 года № 2, ст. 12) Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров БССР постановляют: изложить в постановлении Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров от 10 апреля 1926 г. «О взимании народными судьями, исполняющими нотариальные действия, гербового и нотариального сборов и об установлении вознаграждения народным судьям за совершение этих действий» (С.З. БССР 1926 г. № 19, ст. 68) вместо статьи 2-й статьи 2 и 2-а в следующей редакции:

„2. Указанные в п. п. „а“ и „б“ ст. 1-й нотариальные сборы и сборы по таксе за технические услуги, связанные с нотариальными действиями народных судей, целиком идут в местные средства“.

„2-а. Местные советы, начиная с 1928-29 бюджетного года, должны предусматривать в расходных частях своих бюджетов ассигнования на выдачу народным судьям, выполняющим нотариальные действия (ст. 1-я), дополнительное к заработной плате вознаграждение в размере 25 проц. сборов (п. п. „а“ и „б“ ст. 1-й), ожидаемых в участках соответствующих народных судов, но не более 25 руб. в месяц“.

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Червяков.

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР Н. Голодед.

Секретарь Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Хацкевич.

1 сентября 1928 г.
г. Минск.

Пастанова

Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР

пра скасаваньне ўвагі да артыкулу 34, даваўненьне артыкуламі 34-а і 34-б, зьмену ўвагі 2 да артыкулу 35 Крымінальнага Кодэксу БССР і пра зьмену пункту 4 артыкулу 456 Крымінальна-Працэсуальнага Кодэксу БССР.

На падставе артыкулу 2 пастановы III сэсіі ЦВК БССР IУ скліканьня ад 26 ліпеня 1923 году «Аб парадку ўнясеньня зьмен у кодэксы, зацьверджаныя ЦВК Беларусі» (З. З. БССР 1923 г. № 13—14, арт. 115) і ў адпаведнасьці з пастановаю ЦВК і СНК Саюзу ССР ад 23 мая 1928 году «Пра дапаўненьне і зьмену асноўных падстаў крымінальнага заканадаўства Саюзу ССР і саюзных рэспублік і палажэньня аб вайсковых трыбуналах і вайсковай пракуратуры» (З. З. СССР 1928 г., № 34, арт. 298) Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляюць:

1. Увагу да арт. 34 Крымінальнага Кодэксу БССР (З. З. БССР 1926 г., № 10, арт. 146) скасаваць.

2. Дадаць да Крымінальнага Кодэксу БССР наступныя артыкулы:

„34-а. Вайскоўцы кадраў Рабоча-Сялянскае Чырвонае арміі радавога і малодшага каманднага складу тэрміновае службы, што знаходзяцца на бесьперапыннай службе ў часьцях Рабоча-Сялянскай Чырвонай арміі, прысуджаныя ў мірны час за вайсковыя ці агульна-крымінальныя злачынствы да пазбаўленьня правоў на тэрміны ад двух месяцаў да аднаго году, адбываюць назначаную ім судом меру сацыяльнай абароны ў штрафных вайсковых часьцях, а на тэрміны да двух месяцаў—у парадку, устаноўленым для адбываньня вайскоўцамі дысцыплінарнага арышту.

Увага: Па справах аб ухіленьні ад выкананьня абавязкаў вайсковае службы вайсковыя трыбуналы могуць, у залежнасьці ад характару ўхіленьня, выносіць пастановы аб накіраваньні прысуджаных да пазбаўленьня волі на тэрміны да аднаго году для адбыцьця назначанай ім меры сацыяльнай абароны ў агульныя месцы зьняволеньня».

„34-б. Пры пераводзе Рабоча-Сялянскай Чырвонай арміі на ваеннае становішча вайскоўцы, якія знаходзяцца ў штрафных вайсковых часьцях, накіроўваюцца ў дзейную армію, а далейшае адбываньне назначанай ім меры сацыяльнае абароны адкладаецца да скончаньня ваенных падзеяў.

Выкананьне прысуду, прысуджаючага ў ваенны час вайскоўца да пазбаўленьня волі без пазбаўленьня праў, на пастанове суда, які вынес прысуд, можа быць адкладзена да скончэньня ваенных падзеяў з тым, каб асуджаны быў накіраваны ў дзейную армію.

У дачыненьні да паказаных у 1 і 2 частках гэтага артыкулу вайскоўцаў, якія выявілі сябе ў дзейнай арміі стойкімі абаронцамі Саюзу ССР, дапушчаецца, паводле хадайніцтва адпаведнага вайсковага начальства, вызваленьне ад назначанай раней меры сацыяльнай абароны альбо замена яе больш мяккаю мераю сацыяльнай абароны па пастанове суда, які вынес прысуд».

3. Увагу 2 да арт. 35 Крымінальнага Кодэксу БССР (З. З. БССР 1926 г., № 40, арт. 145) запісаць у наступнай рэдакцыі:

«Увага 2: Вайскоўцам кадраў Рабоча-Сялянскай Чырвонай арміі радавога і малодшага каманднага складу тэрміновае службы, што знаходзяцца на бесперапыннай службе ў часьцях Рабоча-Сялянскай Чырвонай арміі, якія прысуджаны ў мірны альбо ў ваенны час да прымусовых работ без пазбаўленьня волі, паказаныя работы замяняюцца пазбаўленьнем волі на тэрмін, роўны адной шостай частцы назначанага тэрміну прымусовых работ, прычым пазбаўленьне волі адбываецца ў парадку, устаноўленым для адбываньня вайскоўцамі дысцыплінарнага арышту“.

4. Пункт 3 артыкулу 456 Крымінальна-Працэсуальнага Кодэксу БССР (З. З. БССР 1928 г., № 4, арт. 28) запісаць у наступнай рэдакцыі:

„4) калі выкананьне прысуду, прысуджаючага ў ваенны час вайскоўца да пазбаўленьня волі без пазбаўленьня праў, будзе адкладзена пастановаю суда, які вынес прысуд, да скончаньня ваенных падзеяў з тым, каб асуджаны быў накіраваны ў дзейную армію“.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Чарвякоў.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР М. Галадзед.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Хацкевіч.

1 верасьня 1928 г.
г. Менск.

Постановление

Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров БССР

об отмене примечания к ст. 34-й, дополнении ст. ст. 34-а и 34-б, изменении примечания 2 к ст. 35-й Уголовного Кодекса БССР и об изменении п. 4 ст. 456 Уголовно-Процессуального Кодекса БССР.

На основании ст. 2-й постановления III [illegible]

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР Н. Голодед.

Секретарь Центрального Исполнительного Комитета БССР А. Хацкевич.

1-го сентября 1928 г.
г. Минск.

ХРОНІКА.

Перад сэсіяй ЦВК БССР.

— Учора і сёньня, 15-га верасьня, распачаўся масавы зьезд членаў ЦВК БССР.

— Учора вярнулася з Асінастрою экскурсія членаў ЦВК.

— Сёньня ўвечары ў клюбе Карла Маркса адбудзецца канцэрт для ўдзельнікаў Сэсіі ЦВК.

— У фойэ клюбу імя Карла Маркса беларускі кніжны ларок арганізуе кніжную выстаўку.

— У часе перарываў Сэсіі члены ЦВК будуць знаёміцца з прамысловымі і культурнымі інстытуцыямі г. Менску.

2-гі тыраж выйгрышаў пазыкі ўзмацненьня сялянскай гаспадаркі.

2-гі тыраж выйгрышаў па 48 сэрыі пазыкі ўзмацненьня сялянскай гаспадаркі адбудзецца ў Гомелі, Рэчыцы і ў адным з раёнаў Магілеўшчыны. Тыраж распачнецца з 7 кастрычніка.

Тыраж 11-ай сэрыі, якая была часткова рэалізавана ў БССР, будзе праведзены ў Н.-Валынску 23 верасьня і 39 сэрыі— у в. Нялідава, Смаленскай губ. таксама 23 верасьня.

Зварот экскурсіі сяброў ЦВК БССР з Асінастрою.

Учора, 14 верасьня, а 8-й гадзіне раніцы зьвярнулася з Асінастрою экскурсія сяброў ЦВК БССР, на чале з старшынёй ЦВК БССР тав. Чарвяковым.

Экскурсія азнаёмілася з ходам будаўніцтва станцыі ў Арэхах і Выдрыцы.

Сёньня пачынаецца месячнік „За грамату“.

Сёньня, 15-га верасьня, пачынае праводзіцца месячнік „За грамату“. Па гораду Менску з сёньнешняга дню будуць адбывацца па ячэйках т-ва «Прэч Няпісьменнасьць» спэцыяльныя сходы, прысьвечаныя месячніку.

16-га верасьня па радыё будзе перададзена гутарка аб мэтах месячніку. 22-га верасьня ўвечары ў Доме Працасьветы адбудзецца пашыранае пасяджэньне прэзыдыумаў цэнтральнага і акруговага саветаў т-ва „Прэч Няпісьменнасьць“ супольна з ЦП саюзу Белпрацасьветы. У сходзе прымуць удзел настаўніцтва, студэнцтва, камсамольскія арганізацыі і інш. грамадзкія арганізацыі. 22-га і 23-га верасьня па гораду Менску адбудуцца скарбоначныя зборы.

Падрыхтоўка да „Дню Ураджаю“.

Нар. Кам. Асьветы БССР запрапанаваў усім акруговым інспэктарыятам Нарасьветы арганізаваць па сельска-гаспадарчых выстаўках у «Дзень ураджаю» тэатральна-мастацкія выступленьні і кіно-сэансы на тэму—хімізацыі сельскай гаспадаркі.

Апрача гэтага запрапанавана аддзелам Нарасьветы садзейнічаць мясцовым арганізацыям ТДА-Авіяхіму ў справе арганізацыі на выстаўках аддзелаў ТДА-Авіяхіму.

Да адказнасьці—за невыкананьне грамадзкіх абавязкаў.

Т-ва беларускіх пісьменьнікаў і кампазытараў ужо на працягу 6 месяцаў робіць па ўсіх акругах БССР рэвізію сваіх агентаў на абароне аўтарскіх праў. У выніку рэвізіі выявілася, што частка агентаў нядбайна адносяцца да сваіх абавязкаў, а некаторыя нават прысвойвалі аўтарскі ганарар.

Так, у г. Полацку агент Скаварада растраціў 462 руб. 65 к. аўтарскага ганарару.

Справа аб гэтай растраце разглядалася ў нарсудзе 1-га вучастку Полацкай акругі і гэты агент асуджан на 2 гады пазбаўленьня волі. Прыгавар зацьверджан Полацкім акруговым судом.

Зараз узьнімаецца яшчэ некалькі судовых спраў супроць тых агентаў, якія нядбайна адносіліся да ўзятых на сябе грамадзкіх абавязкаў.

Запрашэньне праф. Васілеўскага на ўсясьветны кангрэс псыхалёгаў.

[illegible]

Пастаноўка новай муз. драмы

[illegible]

40 дактароў на вёску.

[illegible]

Перасяленьне ў Біра-Біджан.

[illegible]

Спэкулююць хусткамі.

[illegible]

Ліст у рэдакцыю.

[illegible]

Упарадкаваньне бяспрытульных.

Зараз па Менскай акрузе існуюць 14 дзіцячых устаноў для бяспрытульных. Вялікая праца праробленна Менакрана ў справе ўпарадкаваньня бяспрытульных.

Так, з 1-га кастрычніка 1927 г. на 1-га верасьня 1928 накіраваны ў працкалектывы ня менш як на 2 гады—90 чал., на фабрыкі і заводы—30 чал., у музычную каманду—30 чал., у дзіцячыя дамы залічана—165 чал. і ў сямігодку накіраваны 863 выхаванцы дзіцячых устаноў.

Апрача таго, накіраваны ў навучальныя ўстановы (тэхнікумы, прафшколы і фабзавучы) за мінулы і бягучы навучальныя гады 115 бяспрытульных. Усяго зараз у дзіцячых установах знаходзіцца звыш 1100 бяспрытульных дзяцей.

ЗАГАТОЎКІ.

Перад загатоўкай лёну.

Наркамгандаль БССР вылучыў спэцыяльную камісію з прадстаўнікоў Белдзяржгандлю і Белсельсаюзу для разгляду пытаньня аб выпрацоўцы мінімальных накладных і гандлёвых выдаткаў па загатоўцы, апрацоўцы і экспарту валакна (лён, кудзеля, пяньк і інш.). Камісія скончыла сваю работу і ў сучасны момант ужо распачала падрыхтоўчую працу па загатоўцы лёну новага ўраджаю.

Пачалася загатоўка ільнянага насеньня.

Белдзяржгандаль распачаў на сваёй перыферыі загатоўку ільнянага насеньня. Уся загатоўка будзе перададзена Белхарчтрэсту. Пытаньне аб экспарце ільнянага насеньня вырашана ў адмоўным сэнсе. Апроч таго, загатоўку ільнянага насеньня па БССР будзе весьці Белсельсаюз і ўсе нізавыя ячэйкі кааперацыі. У раёнах, якія знаходзяцца блізка ад маслабойных заводаў, загатоўку ільнянага насеньня будзе весьці толькі „Масложирсиндикат“.

Загатоўка яблык.

Белсельсаюз утварыў дагавор з Белдзяржгандлем на здачу апошняму 2000 тон яблык для экспарту. Яблыкі будуць адпраўляцца пераважна ў Нямеччыну, галоўным чынам „антонаўка“, а таксама г. зв. «слуцкія бэры».

[illegible]

СУД.

НАПАД БАНДЫТАЎ.

[illegible]

КАСТРОЎ.

Аб арганізацыі кіраўніцтва рацыяналізатарскай работы ўстаноў.

ПРАПАНОВЫ НК РСІ.

1. Лічыць неабходным стварэньне Арг. Бюро ў наступных ведамствах і ўстановах: НКФіне, НКЗеме, ЦСУ, ВСНГ, Белкаапсаюзе.

Арг. Бюро ў паказаных установах складаюцца з 3-х асоб, з якіх дзьве зьяўляюцца штатнымі работнікамі па рацыяналізацыі. Арг. Бюро ВСНГ праводзіць работу і па кіраваньню рацыяналізацыяй вытворчасьці.

2. У наступных установах і ведамствах вылучыць па 1 штатным работніку па рацыяналізацыі апарату: НКЮ, НКГандлю, НКПраці і Галоўсацстраху, НКУС, НКАсьветы, С.-Гасп. Акадэміі, Белсельсаюзу, Белсаматужпрамсаюзу, Мен. ЦРК, Белсельсаюзу, АВК.

3. Па лініі чыгунак лічыць неабходным існаваньне пры праўленьні Зах. чыг. Бюро НАЦ з 5 асоб у тым ліку і штатнага работніка.

4. Па лініі Нар. Сувязі лічыць неабходным вылучэньне штатных работнікаў па рацыяналізацыі ў Менскай, Віцебскай і Гомельскай п.-т. канторах (па 1 адзінцы).

5. Даручыць ВСНГ БССР у тыднёвы тэрмін распрацаваць і прадставіць на ўзгадненьне ў НК РСІ свае меркаваньні аб арганізацыі органаў па правядзеньні і кіраваньні рацыяналізацыяй вытворчасьці, згодна загаду ВСНГ СССР і пастаноў ЦИК НК РСІ БССР.

6. Даручыць групе па рацыяналізацыі дзяржапарату сумесна з НК Гандлю распрацаваць пытаньне аб арганізацыі самарацыяналізатарскай работы ў таваправодзячай сетцы БССР.

7. Рацыяналізатарскія работнікі камплектуюцца з вопытных рацыяналізатараў, кваліфікаваных апарацыйных работнікаў, якія маюць рацыяналізатарскую ўстаноўку, работнікаў, якія займаюцца рацыяналізатарскай работай па грамадзкай лініі і вылучаючыхся з нізавых работнікаў.

Пэрсанальны склад Арг. Бюро і паасобных рацыяналізатараў узгадняецца з НК РСІ.

8. Ва ўсіх іншых ведамствах і ўстановах рэспубліканскага характару (БДУ, НКАЗ, Дзяржплян, Сакр. і Прэз. ЦВК, Кіраўн. Спраў СНК, НКСЗ, Камунбанк, Дзяржбанк, Галоўкаса Ашчаднасьці, Уссебанк, Цэнтраархіў, Цэнтраземсклад) работа па рацыяналізацыі апарату ўскладаецца на спэцыяльную асобу з некаторай разгрузкай ад апарацыйнай работы, паведамушы аб гэтым НК РСІ.

9. Установы, якія маюць Арг. Бюро ці спэцыяльных рацыяналізатараў, а таксама рэспубліканскія ведамствы і ўстановы, праводзячыя рацыяналізатарскія работы згодна п. 8, складаюць гадавы плян рацыяналізатарскай работы. Гэты плян павінен узгадняцца з НК РСІ. Пры складаньні пляну кіравацца „Асноўнымі палажэньнямі аб рацыяналізатарскай рабоце ў адміністрацыйных і гаспадарчых установах“, зацьверджанымі НК РСІ СССР і агульнымі дырэктывамі партыйных і савецкіх органаў.

10. Паставіць перад ЦСПСБ пытаньне аб неабходнасьці арганізацыі справы рацыяналізацыі па лініі прафсаюзнага апарату.

11. Групе па рацыяналізацыі дзяржапарату праводзіць кіраваньне рацыяналізатарскай работай устаноў згодна „Асноўных палажэньняў“.

12. Заслухоўваць на Калегіі НК РСІ перыядычна даклады аб ходзе рацыяналізатарскай работы.

13. Для падвышэньня кваліфікацыі рацыяналізатарскіх работнікаў лічыць мэтазгодным, каб НК РСІ правёў сумесна з Асацыяцыяй Нав. Арг. Працы для супрацоўнікаў Арг. Бюро і рац. супрацоўнікаў устаноў спэцыяльныя курсы-практыкум.

14. Даручыць групе па рацыяналізацыі дзяржапарату распрацаваць пытаньне аб арганізацыі самарацыяналізатарскай работы па акругах.

15. Паведаміць установы, што згодна пастановы НК РСІ СССР, неабходныя выдаткі на правядзеньне рацыяналізатарскіх работ павінны асобна быць прадугледжаны па каштарысах устаноў. Гэтыя выдаткі зьяўляюцца апарацыйнымі і ня могуць быць скарочаны ў парадку адміністрацыйна-гаспадарчых асыгнаваньняў.

ШАХМАТЫ № 19.

Пад рэдакцыяй А. КАСПЭРСКАГА.

Задача К. Эйдэльмана—Менск. Друкуецца першы раз.

Бел. Кр. а7, Лh7, Сс5, Кh3.

Чорн. Кр. h1 пп g2, h2.

Мат у 2 хады.

Партыя іграна ў турніры ў Кісінгене 21 жніўня 1928 г.

Бел.—Багалюбаў, чорн.—Капабланка.

1. d2-d4, Кg8-f6, 2. c2-c4, e7-e6, 3. Кg1-f3, b7-b6, 4. Кb1-c3, Сc8-b7, 5. Сc1-g5, Сf8-e7, 6. e2-e3, Кf6-e4, 7. Сg5:e7, Фd8:e7, 8. Кc3:e4, Сb7:e4, 9. Кf3-d2, Сe4-b7, 10. Сf1-e2, Фe7-g5, 11. Сe2-f2, Сb7:f3, 12. Фd1:f3, Кb8-c6, 13. Фf3-g3, Фg5:g3, 14. h2:g3, Крe8-e7, 15. g3-g4, h7-h6, 16. a2-a3, a7-a6, 17. Крe1-e2, Лh8-b8!, 18. Кd2-e4, b6-b5, 19. c4-c5, d7-d5!, 20. c5:d6, c7:d6, 21. f2-f4, Лb8-c8, 22. f4-f5? Кc6-a5, 23. Крe2-d3, Кa5-c4, 24. Лa1-b1, d6-d5, 25. Кe4-c3, Лc8-c6, 26. f5:e6, f7:e6, 27. g4-g5, h6:g5, 28. Лh1-h5, Крe7-f6, 29. Лh5-h3, Лa8-c8, 30. Кc3-a2, a6-a5, 31. Лh3-f3+, Крf6-g6, 32. g2-g4. Кc4-d6, 33. Кa2-c3, b5-b4! 34. a3:b4, a5:b4, 35. Кc3-d1, Лc6-c2, 36. Лf3-f2, b4-b3! 37. Лb1-a1, Кd6-e4, 38. Лf2-e2, Лc8-c6! 39. Лa1-b1, e6-e5!, 40. Лb1-a1, Лc6-c4, 41. Лa1-a5, Кe4-c5+! Белыя здаліся.

Падрыхтоўчыя турніры.

Менск. У малым чэмпіянаце вакуль-ште на першых месцах Мазэль, Кейлес і Насцюшонак, далей—Кацнельсон, Штэйн і Мазэлеў.

Гульня адбываецца на вечарох у клюбе «Савгандлсьлужачых».

Гомель. Закончыўся невялікі турнір. На першым месцы—Маневіч + 5 з палов. з 6, далей—Цец + 4 з палов. і Сраговіч + 3 з палавай.

Сход шахматыстак-жанчын.

Сёньня а 7 гадз. увечары ў памяшканьні клюбу „Савгандлсьлужачых“ адбудзецца сход шахматыстак. Павінна быць вылучана жаночая шахматыстка на ўсебеларускія спаборніцтвы.

Усебеларускія спаборніцтвы.

Пастановай ВСФК Бел. усебеларускія спаборніцтвы перанесены на 6 кастрычніка.

Новыя кнігі.

Паступілі ў рэдакцыю газ. „Савецкая Беларусь“ для рэцэнзіі наступныя кніжкі выданьня Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва.

1. «Дэлегатка». Апавяданьні. З. Бядуля. Стар. 109, цана 45 кап.

2. «Дзіцячыя сьпевы». Н. Гарэлік. Стар. 48, цана 23 кап. (на яўрэйскай мове).

3. „Статыстычны штогоднік 1925-26“. Стар. 527, цана 5 руб. Выданьне ЦСУ БССР, Менск.

4. «Маладняк» № 8, штомесячная літаратурна-мастацкая, грамадзка-палітычная часопісь. Стар. 87, цана 60 кап. Выданьне ЦК ЛКСМ «Чырвоная Зьмена».

Паштовая скрынка.

Каморніку Ф. Берасьцень. Ваша абвяржэньне накіравана ў акруговую РСІ на расьсьледаваньне.

Ерман М. „Як прайшла працдагаворная работа сярод батрацтва і пастухоў“ переслана ў рэд. газ. «Батрак» для скарыстаньня.

Аўтару допісаў: 1) «Умеют устраиватьоя», 2) «Как Слуцкое городское потреб. о-во проводило две кампании», 3) „Как работает племенное животноводческое т-во в Слуцке“, 4) «Кто должен смотреть» накіраваны Бабруйскай акруговай РСІ.

Апавяшчэньні

Менскі АК ЛКСМБ выносіць падзяку цэнтральнаму праўленьню саюзу працмастацтва і т. Дольскаму за іх дапамогу, аказаную камсамолу ў праводзеньні XIV МЮД'у. Мы ўпэўнены, што саюз прац. мастацтва і ў далейшым будзе супрацоўнічаць з камсамолам на культурным фронце.

Менскі АК ЛКСМБ.

— У нядзелю, 16 верасьня, а 8 гадз. увечары ў памяшканьні польскага клюбу імя Розы Люксэмбург т. Будзінскі прачытае даклад на польскай мове на тэму: «ФАШЫСЦКАЯ ПОЛЬШЧА і СТАНОВІШЧА ПРАЦОЎНАЕ КЛЯСЫ».

Уваход для працоўных палякаў вольны.

— Сёньня, 15 верасьня, а 7 гадзіне ўвечары склікаецца агульна-гарадзкая канфэрэнцыя настаўнікаў г. Менску I і II канцэн. і чыгуначных школ.

Парадак дню:

1. Формы і зьмест вытворчай працы сярод настаўніцтва ў наступаючым навучальным годзе. (Дакладчык тав. Мазур). Канфэрэнцыя адбудзецца ў памяшканьні I самігадовай школы (Інтэрнацыянальная вуліца).

Часова вык. абав. адказнага рэдактара П. ШАСТАКОЎ.

ЦЫРК-КІНО.

ЦЫРК

СЕНЬНЯ 15

Вялікае сьвяточнае прадстаўленьне. ФАНТОМАС і ШЭРЛОК ХОЛМС [illegible] ЖАК і ЖАКОНІ.

Барацьба 3 пары: [illegible]

КІНО-ТЭАТР «КУЛЬТУРА» — «ЖАНЧЫНА З КІРМАШУ»

КІНО «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА» — Льва Міхайлавіча Талстога «КАЗАКІ»

КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ» — НЕБЯСЬПЕЧНЫ ЎЗРОСТ

КІНО «ПРАЛЕТАРЫ» — «ПАТ і ПАТАШОН»

Калектыў наборшчыкаў газ. „Савецкая Беларусь“ выказвае сваё спачуваньне ТАВ. К. АЛЕКСАНДРОВІЧУ, з прычыны сьмерці яго бацькі Мустафа Александровіча.

АБВЕСТКА.

Судовы выканаўца 2 вуч. Менскай акругі абвяшчае, ШТО 18-га ВЕРАСЬНЯ 1928 ГОДУ А 10 ГАДЗІНЕ РАНІЦЫ АДБУДЗЕЦЦА ПРОДАЖ З ПУБЛІЧНАГА ТОРГУ МАЕМАСЬЦІ АРЦЕЛІ ТАБАЧНІКАЎ „ЧЫРВОНЫ КАСТРЫЧНІК“, якая знаходзіцца ў Менску па Няміга-Ракаўскай вул. дом № 12 і складаецца з рознай маемасьці табачных вырабаў, гільз і машын. Ацэнка маемасьці к ТОРГУ 960 РУБЛЁЎ на спагнаньне з арцелі ў карысьць 1-га Менскага Таварыства Ўзаемнага Крэдыту—914 РУБЛЁЎ, і 2740 РУБЛЁЎ у карысьць Менакрфа па выканаўчых лістах.

Таго-ж чысла а 12 гадзіне дню адбудзецца продаж маемасьці гр-на Рагуновіча Міхася Рыгорава, якая знаходзіцца ў г. Менску, па Загараднай вул. дом № 32 і складаецца з дому і ўсіх надворных будынкаў.

Ацэнка маемасьці к торгу 850 РУБЛЁЎ на спагнаньне з яго 200 РУБЛЁЎ зарплаты рабочым.

У тым выпадку, калі першы торг не адбудзецца, паўторны торг назначаецца НА 28-е ВЕРАСЬНЯ—НА МАЕМАСЬЦЬ АРЦЕЛІ а 1-й гадзіне і НА МАЕМАСЬЦЬ РАГУНОВІЧА а 3 гадзіне дню. Жадаючыя таргавацца прыглашаюцца к наказанаму часу на месца торгу.

Сьпіс маемасьці і ўсловія прадажы можна ўзяць у судвыканаўцы штодзённа ад 9 да 12 гадзіны дню—ПРАЛЕТАРСКАЯ, ДОМ 15, а ў дзень прадажы на месцы торгу.

Судвыканаўца 2 вуч. Менскай акругі.

ЗГУБЛЕНЫ:

— Паявая кніжка № 866 Аладко І., выд. Чэрвенскім с.-саветам кв. 1153.

— Сябр. кніжка № 1207 Ільлючэнка Г., выд. Нараўлянскім с.-саветам, кв. 1159.

— Каапэр. кніжка № 7024 Трос Б. Ф. Барысаўскім ЦРК, кв. 1156.

— Конская картка Лагуцкага Д., выд. Чэрвенскім вайсковым сталом, кв. 1160.

— Каапэр. кніжка № 3213 Шульмана Ф., выд. Барысаўск. ЦРК, кв. 1157.

— Каапэр. кніжка Лейкінд Г., выд. Барысаўскім ЦРК, кв. 1156.

НАРОДНЫ КАМІСАРЫЯТ АСЬВЕТЫ БССР АБВЯШЧАЕ КОНКУРС на складаньне тыповых праектаў школьных будынкаў для БССР.

Умовы конкурсу абвешчаны ў «Праграме конкурсу», якую можна атрымаць у Народным Камісарыяце Асьветы (Менск, Плянц Волі 2-23, пакой № 15), або ў Акруговых Інспэктарыятах Народнае Асьветы.

Асобы, якія жадаюць прыняць удзел у конкурсе, павінны падаць свае праекты ў Наркамасьветы БССР не пазьней 1 лістапада 1928 г. 1—3.

ПРАДАЕЦЦА ЗРЫЎ-ПАПЕРА І СТАРЫЯ ГАЗЭТЫ. ДАВЕДАЦЦА Ў КАНТОРЫ ГАЗ. «САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ» (РОГ ВУЛІЦ — КАРЛА МАРКСА І ЛЕНІНСКАЙ). —